БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 127 (1389)
30 ИЮНЬ
СЕШАНБА
1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Ишлаб чиқаришни механизациялаш ва янада кенг миқёсда автоматлаштириш тадбирларини амалга ошириш иқтисодий жиҳатдангина эмас, балки социал жиҳатдан ҳам катта аҳамиятга эга эканлигини назарда тутиб, съезд партия Марказий Комитетига, маҳаллий партия органларига ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ҳамда автоматлаштириш соҳасидаги барча тадбирларнинг бажарилиши устидан қаттиқ контроль ўрнатишни топширади.

(КПСС XXI съездининг резолюциясидан).

Кадрларни яхши ташкилотчилар қилиб тарбиялайлик

Ишимизнинг муваффақияти даставвал кадрларга, уларнинг иродаси ва маҳоратига, партиямиз томонидан олдинга сурилган вазифаларни бажариш йўлидаги умумхалқ курашига етакчилик қила олишларига боғлиқдир.

Шунинг учун ҳам КПСС XXI съезди кадрларни жой-жойига қўйиш, уларни юксак талабчанлик, топширилган иш учун жавобгарлик, халқ ишига, коммунизм ишига сидқидиллик билан хизмат қилиш руҳида тарбиялашни, кадрларнинг назарий савияси ва марксизм-ленинизм таълимоти билан қуролланишини системали равишда ошириб боришни партия ташкилотлари олдига энг муҳим вазифа қилиб қўйди.

Шундай экан корхоналар ва қурилишларни, колхоз ва совхозларни ишнинг кўзини биладиган, янгиликларни сезгирлик билан пайқаб оладиган, ўзларининг бутун куч ва билимларини халқ бахт-саодатига бағишлайдиган, аввало партия ва давлат манфаатларини кўзлайдиган, камчиликларга шафқатсизлик билан қарайдиган, кишиларни уюштира биладиган ва қолоқ участкаларни кўтара оладиган энг яхши ташкилотчиларни раҳбарлик ишларига кўтариш партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим.

Партия барча кадрларимиздан зўр ғайрат, ташаббус кўрсатиб ишлашни, ҳар бир вазифага ижодий тарзда ёндошишни ва бу вазифани амалга оширишнинг энг мақбул йўлларини топа билишни талаб этади. Чунки съезд қарорларида таъкидлаб кўрсатилганидек етти йиллик планда белгиланган улкан вазифаларни муваффақиятли амалга оширишда кадрлар биринчи даражали роль ўйнайдилар. омманинг чинакам етакчиси, колхоз, совхоз ишлаб чиқаришининг ишбилармон ташкилотчиси қилиб талитди.

Кейинги йилларда областимиз халқ хўжалигининг барча тармоқларини кадрлар билан мустаҳкамлаш, уларнинг сиёсий савияси ва иқтисодий билими ҳамда ташкилотчилик маҳоратини ошириш соҳасида катта ишлар қилинди. Бунинг натижасида корхоналар, колхоз, совхозлар ва давлат аппаратининг бошқа звеноларида доимий ишловчи раҳбар кадрлар вужудга келтирилди. Колхозчилар ва совхоз ишчилари орасидан анчагина талантли раҳбарлар кўтарилди.

Бироқ айрим маҳаллий партия органлари раҳбар кадрларни тўғри танлаш, уларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишига эътиборсизлик билан муносабатда бўлмоқдалар. Масалан, Сирдарё районида кадрларнинг составини сифат жиҳатидан яхшилаш ва уларни тўғри танлашда партиявий принципларга қаттиқ риоя қилинмаётир. Район хўжалигининг турли соҳаларида ишлаб турган 450 га яқин раҳбар кадрдан 156 киши бошланғич ва 155 кишининг тўлиқсиз ўрта маълумотга эга эканлигини нормал бир ҳол деб бўладими ахир? Бунинг устига шундай катта бир районда қишлоқ хўжалиги маълумотига эга бўлган кадрлар борйўғи 23 кишини ташкил этади. Хотин-қизлардан раҳбарлик лавозимида ишлаб турганлар жуда кам. Район партия ташкилоти кадрлар танлаш ва тарбиялаш соҳасида юзакичилик ҳамда пала-партишликка йўл қўйиб келаётгани учун ҳам кейинги уч йил ичида колхоз раисларидан 8 киши, партия ташкилоти секретарларидан 14 киши «ишни эплай олмаганликлари» туфайли ўзгартирилган. Бу ҳол кўпгина хўжаликларда, жумладан «Ўзбекистон», «Коммунизм», Ильич номли, «Ленинград», Ленин номли колхозларда пахта ҳосилдорлигининг 1956 йилдагига нисбатан гектарига 4-11 центнердан камайиб кетишига сабаб бўлган, хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам орқага қараб кетган.

Район партия ва совет органлари савдо ташкилотларини раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш, савдо ходимларининг составини саралаш ва бу соҳадан қолоқ, виждонсиз, ўткинчи кишиларни четлатиш ҳамда жиноятчиларни жавобгарликка тортиш масаласи билан етарли шуғулланмай қўйганлар.

Ишни яхши ташкил эта биладиган ва оммани партия томонидан қўйилган вазифаларни амалга оширишга бошлаб бора оладиган муносиб, сиёсий жиҳатдан етук, билимдон ва жонкуяр раҳбаргина ишнинг муваффақиятини таъминлайди. Жавобгарликни чуқур ҳис қилмайдиган, алдамчилик, кўзбўямачилик ва виждонсизлик билан шуғулланиб, халқ ҳамда давлат манфаатларига зарар етказадиган, дадил, мустақил ташаббус кўрсата олмайдиган, ишни олға бостиришга қодир бўлмаган, шунингдек ўз шахсий осойишталигини кўзлайдиган баъзи бир қолоқ ва бегам раҳбарларни кескин суратда фош қилиш керак.

Раҳбар кадр ҳамиша партия ва давлат манфаатларини кўзда тутиши, партия ва ҳукумат қарорларининг оғишмай амалга оширилишини таъминлаши лозим. Ишни пухта билиш, экономикани чуқур ўрганиш, ташаббускор бўлиш, ўзига топширилган иш учун юксак жавобгарликни ҳис қилиш ҳар бир раҳбар кадрга хос хислатлардир. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, раҳбар кадрлар жон куйдириб ишлаётган жойларда хўжаликнинг ҳамма тармоғи тўхтовсиз ривожланмоқда, унинг экономикаси мустаҳкамланиб бормоқда.

Ҳар бир раҳбар ўз вазифасини бажаришда давлат ва партия интизомига қатъий риоя қилиши, сабот ва матонат, ростгўйлик, кишиларга ғамхўрлик қилиш намуналарини кўрсатиши, ишлаб чиқаришнинг техникаси ҳамда экономикасини пухта билиши, ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш тўғрисида, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш йўллари тўғрисида конкрет тасаввурга эга бўлиши керак. Акс ҳолда бундай раҳбар ходимдан ташаббус кутиб бўлмайди.

Кадрларни тинмай тарбиялаш, сиёсий жиҳатдан чиниқтириш, уларда давлат манфаатларига ҳалол муносабатда бўлиш, софдил, камчиликларга муросасиз бўлиш, тинмай олдинга қараб интилиш каби сифатларни тарбиялаш ва уларга нисбатан талабчанликни ошириш партия ташкилотларининг бевосита бурчидир.

Эфиопия императори Хайле Селассие I Москвага келди

29 июнда расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Эфиопия императори Хайле Селассие I ни — Шарқий Африкадан келган ҳурматли меҳмонни москваликлар самимий кутиб олдилар.

Эфиопия давлат бошлиғини кутиб олиш учун Внуково аэродромига СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрущев, Н. Г. Игнатов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Ю. И. Палецкис, СССР Министрлари марказий бошқармалар ва муассасаларнинг раҳбарлари, руҳонийларнинг вакиллари келдилар.

Кутиб олувчилар орасида Эфиопиянинг СССРдаги элчиси Ато Гетахун Тессема, шунингдек дипломатик корпус аъзолари ҳам бор эди.

Совет раҳбарлари Эфиопия императорини ва унинг ҳамроҳларини самимий табрикладилар. Келган меҳмонларга қарата СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов нутқ сўзлади. Эфиопия императори Хайле Селассие жавоб нутқи сўзлади. (ТАСС).

Область совхозлар тресты давлатга гўшт, жун сотиш ярим йиллик планини бажарди

Тошкент область совхозлар трести 25 июнда давлатга гўшт сотиш ярим йиллик планини 101,5, жун сотиш ярим йиллик планини эса 100,2 процент қилиб бажарди.

Давлатга ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда 486 тонна ортиқ гўшт топширилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1959 йил 27 июнда КПСС Марказий Комитети Пленумининг мажлисида кун тартибида турган масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди.

Докладлар юзасидан музокараларда **А. А. Громов** (Москвадаги биринчи давлат подшипник заводининг директори), **А. Н. Несмеянов** (СССР Фанлар Академиясининг президенти), **Н. Я. Мамай** (Украина ССР Луганск областидаги «Краснодонуголь» трестининг «2-я Северная» шахтасидаги кўмирни тозалаб олувчилар бригадасининг бошлиғи), **А. Қаҳҳоров** (Тожикистон ССР Госплани раиси), **С. П. Павлов** (ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари), **А. Н. Виташкевич** (Минскдаги автомат линиялар заводининг йўнувчиси), **О. И. Нефедова** (тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи марказий комитетининг раиси), **А. Б. Аристов** (КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари), **З. Н. Нуриев** (КПСС Бошқирдистон область комитетининг секретари), **В. И. Ганганова** (Калинин областидаги Вишневолоцк ип-газлама комбинатининг планкачиси), **Б. П. Бешчев** (СССР йўллар министри), **Д. Д. Караев** (Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари), **И. С. Сенин** (Украина ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари), **А. И. Костоусов** (СССР Министрлар Совети ҳузуридаги автоматлаштириш ва машинасозлик Давлат комитетининг раиси) ўртоқлар сўзга чиқдилар.

☆ ☆ ☆

КПСС Марказий Комитетининг 24 июнда очилган Пленуми 1959 йил 29 июнда ўз ишини тамомлади.

Кун тартибида турган докладлар юзасидан музокараларда ўртоқ **И. И. Киселев** (Горький автомобиль заводининг директори) сўзга чиқди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленумида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Н. С. Хрущев** нутқ сўзлади.

Музокараларда ҳаммаси бўлиб 52 киши қатнашди.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан бир овоздан тегишли қарорлар қабул қилди.

«КПСС Марказий Комитети Пленумининг ишчиларга, колхозчиларга, совет зиёлиларига, Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашларига Мурожаати» бир овоздан қабул қилинди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми 27 июнда ўз ишини давом эттирди. Мажлиснинг бошида биринчи Давлат подшипник заводининг (Москва) директори **А. А. Громов** сўзга чиқди.

Ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш деди у, саноатни ривожлантириш учун нақадар катта резерв эканлигини заводимиз коллективининг тажрибасида кўриш мумкин. Бунга ишлаб чиқаришни узлуксиз такомиллаштириш йўли билан эришиш мумкин. Шу асосдагина завод маҳсулот ҳажмини урушдан олдинги вақтдагига нисбатан анча кўпайтиришга муваффақ бўлди. Заводда ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва механизациялаштириш бўлими тузилди. Кейинги йилларда 1.200 та ускуна модернизация қилинди, шулардан 600 таси автоматларга айлантирилди. Завод коллективи конструкторлар ва станоксозлар билан ҳамкорликда ишлаб, подшипниклар ишлаб чиқарадиган автомат цех вужудга келтирди. Жаҳонда биринчи бўлган бу автомат цех яхши ишлаб турибди.

Ўртоқ Громов етти йиллик планда корхонанинг қувватини анча кўпайтириш кўзда тутилганлигини айтиб дедики, шу планга мувофиқ, заводни техника жиҳатдан реконструкция қилиш ва комплекс автоматлаштириш лойиҳаси тузилди. Бу лойиҳани РСФСР Госпланида кўриб чиқишни тезлатиш зарур. Подшипник саноати, деди ўртоқ Громов подшипникларни истеъмол қилувчи машинасозликнинг ва бошқа халқ хўжалиги тармоқларининг ривожланишидан орқада қолмоқда. Шу сабабли, подшипниклар ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг муҳим масалаларини ҳал қилишда йўл қўйилаётган сусткашликка баҳона топиш мумкин эмас. Ўртоқ Громов иш унуми анча юксак бўлган ва аниқ станоклар, шу жумладан, махсус автомат ва ярим автомат станоклар чиқариш зарурлигини кўрсатиб ўтди. Станоксозликка ва айниқса подшипник саноати учун шлифовка қиладиган ва аниқ ускуналар ишлаб чиқаришга катта эътибор берилиши лозим.

СССР Фанлар академиясининг президенти **А. Н. Несмеянов** ўз нутқини автоматика ва кимё соҳасидаги илмий проблемаларга бағишлади, Академия институтлари бу проблемаларни қандай ҳал қилаётганликларини айтиб берди.

Ҳисоблаб берадиган, бошқарадиган, ахборот берадиган рақамли машиналар, деди ўртоқ Несмеянов, автоматика фронтининг олдинги сафида турибди. Халқ хўжалигини планлаштириш ва статистика электрон ҳисоблаш техникасини самарали қўлланишнинг энг муҳим соҳаларидан биридир. Тежашнинг энг катта резервлари мана шундан келиб чиқиши мумкин.

Масалан, нефть саноатида автоматлаштириш ва телемеханизацияни қўллаш натижасида етти йил ичида камида бир миллиард сўм тежалади. Ишга туширилаётган янги нефть кон-қудуқларининг ҳаммасида комплекс автоматлаштириш усули қўлланиладиган бўлса, у ҳолда, 1960 йилдан то 1965 йилга қадар тежаладиган умумий маблағ қарийб 2.5 миллиард сўмни ташкил қилади. Металлургия саноатида бир қанча ишларни комплекс автоматлаштириш ҳам 100 миллионлаб сўм маблағни тежашга имкон беради. Бироқ, деди, ўртоқ Несмеянов, автоматлаштириш соҳасидаги илмий ишларни ҳали анча кенгайтириш керак.

Нотиқ кимё олимларининг фаолиятига тўхталиб, синтетик материаллар ишлаб чиқаришнинг алоҳида катта аҳамияти борлигини уқтириб ўтди. СССР Фанлар академияси КПСС XXI съездининг қарорларини амалга ошириб юксак молекулали бирикмалар кимёси ва физикасининг жуда муҳим проблемаларини ишлаб чиқиш соҳасидаги назарий тадқиқотларни кучайтириб юборди. Олимлар катта назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлган бир қанча муҳим ишларни бажардилар. Бизнинг олдимизда, деди сўнгра, Несмеянов, илмий ишларни яна ҳам кўпроқ самарали қилиш вазифаси турибди. Бунинг учун ишлаб чиқаришни, унинг эҳтиёжларини ва имкониятларини жуда яхши билиш, ишлаб чиқариш билан ниҳоят даражада яқин алоқада бўлиб ишлаш керак. Бироқ, СССР Фанлар академияси ишлаб чиқаришнинг жузъий масалаларига доир ёрдам кўрсатиш билангина кифояланиб қоладиган бўлса, ўзининг масъулиятли ролини бажармаган бўлур эди. Академиянинг вазифаси шуки, у, ишлаб чиқаришни билишга асосланиб туриб, умумий илмий проблемаларни, яъни ишлаб чиқаришнинг бутун фронтини олға силжита оладиган ва уни революционлаштира оладиган илмий вазифаларни ҳал қилиб бериши керак.

«2-Северная» шахтасининг (Луганск области) бригадири, бутун мамлакатга танилган шахтёр **Н. Я. Мамай** КПСС Марказий Комитети Пленумига Луганск области шахтёрлари номидан ва ўзининг коммунистик меҳнат бригадаси номидан қизғин салом топширди.

Мен Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXI съездида сўзга чиқиб, деди ўртоқ Мамай, Донбасс шахтёрлари етти йиллик планни муддатидан олдин бажармоқ учун ҳамма чораларни кўрадилар, деб съездни ишонтирган эдим. Биз бригадамизда XXI съезд қарорларини бажариш соҳасидаги ўз вазифаларимизни муҳокама қилиб, 1959 йилда ҳар бир забойшчикка ҳисоблаганда ҳар сменада нормадан ташқари камида икки ярим тоннадан кўмир чиқариш, бир йил ичида эса, нормадан ташқари яна 8.430 тонна кўмир чиқариб бериш мажбуриятини олдик. Бригада ўзининг етти йиллик топшириғини беш йил ичида бажаришни ўз устига олди. Аммо, мен, деди ўртоқ Мамай, бригадир сифатида тўрт ярим йил ичида бажаришга сўз бердим.

Бизнинг коллективимизга, деб давом қилди нотиқ, коммунистик меҳнат бригадаси номи берилди. Биз бу юксак номга яраша ишлашимиз кераклигини яхши биламиз, бунинг учун эса, яхши ишлаш ва ўқиш зарур. Бригаданинг ҳамма аъзолари икки ойлик тайёрлов курсини тамомлаб чиқди ва ўқиш йили бошланиши билан кечки мактабга кириб ўқийди.

— Коммунистик партия, деди пировардида ўртоқ Мамай, биз, шахтёрларга муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқда. Меҳнатимизни анча енгиллаштираётган ва меҳнат унумдорлигини оширишга имконият бераётган кўпгина яхши машиналарга эгамиз. Лекин мен олимларга мурожаат қилиб, қия бўлиб тушган қатламлардаги кўмирни қазиб оладиган машиналарни бизга тезроқ тайёрлаб берингиз, деб илтимос қиламан.

Бу етти йилликда, деди Тожикистон ССР Госпланининг раиси **А. Қаҳҳоров**, республикада оғир индустриянинг салмоғи анча ортади. Кимё, машинасозлик, электротехника саноатлари ҳамда бошқа бир қанча саноат тармоқлари янгидан вужудга келтирилади.

Республика партия ташкилоти саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш резервларини қидириб топиш йўлида актив иш олиб бормоқда. Сталинобод ва Ленинобод шойи комбинатларининг коллективлари бу ишга катта ҳисса қўшдилар. Бу коллективлар асосан корхоналарни реконструкция қилиш ҳисобига шойи газламалар ишлаб чиқаришни 1965 йилда ҳозирги вақтдаги 25 миллион метр ўрнига йилига 60 миллион метрга етказишни мўлжаллаб қўйдилар. Пойафзал ва тикувчилик фабрикаларининг коллективлари ҳам шундай таклиф билан чиқдилар.

Сўнгра, ўртоқ Қаҳҳоров республика Халқ хўжалиги кенгашининг структураси такомиллаштирилаётганлигини гапириб берди. Илгари Халқ хўжалиги кенгашининг еттита тармоқ бошқармаси ва иккита тресты бор эди. Бошқармалар жуда катта эди, баъзи бошқармаларнинг қарамоғида эса, 8-10 та корхона бор эди, холос. Энди бошқармалар ўрнига кичикроқ 9 та ишлаб чиқариш бўлимлари тузилди. Халқ хўжалиги кенгаши хўжалик ҳисобига ўтказилди. Натижада унинг ходимлари орасида корхоналарнинг ишлаб чиқариш ва молия фаолиятини яхшилашга интилиш кучайиб кетди.

Ўртоқ Қаҳҳоров энергетикани ривожлантириш масалаларига тўхталиб, Тожикистон ССРни электрлаштириш схемаси тузилганлигини айтди. Вахш дарёсида Нурак электростанциясини қуриш мумкинлиги аниқланди. Жуда яхши самарали бу гидростанция Ўрта Осиё республикаларига ва Жанубий Қозоғистон районларига кўп миқдорда арзон электр қуввати бера олади, Ўрта Осиёдаги темир йўл шохобчаларини батамом электрлаштиришга, Тожикистон, Ўзбекистон, Туркманистон республикалари территориясида бир ярим миллион гектар ерни суғоришга имкон беради.

Етти йиллик, деди ўзининг нутқида ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **С. П. Павлов**, миллион-миллион совет йигитлари ва қизларининг ақл-идрокига ва қалбига сингиб кетди, уларни янги жанговар ишлар, меҳнатда янги қаҳрамонликлар қилишга қўзғатди.

Нотиқ ёшларнинг комсомол зарбдор қурилишларида, Сибирь, Шимол, Узоқ Шарқ, Қозоғистоннинг табиий бойликларини ўзлаштиришда қилаётган қаҳрамонона меҳнатлари тўғрисида гапиради. У дедики, Пленум муҳокама қилаётган масалалар комсомолнинг фаолиятига ва совет ёшларининг ҳаётига бевосита алоқадор бўлган масалалардир. Мамлакатимизнинг ўсиб келаётган ёш авлоди коммунизм даврида яшайди, шунинг учун ҳам ёшлар инсониятнинг ёрқин келажагини қураётган кишиларнинг биринчи сафларида бўлишга интилмоқдалар.

Ўртоқ Павлов техникани тараққий эттириш учун курашнинг муваффақиятли бўлиб чиқиши бир қанча масалаларнинг ҳал қилинишига боғлиқ эканлигини кўрсатиб ўтди. Юксак малакали кадрларни ўстириш шу масалаларнинг биридир. Корхоналарда кадрлар тайёрлашнинг ҳозирги системаси янги авлоднинг умумий таълим даражаси юқори бўлиши лозимлигини кўпинча ҳисобга олмайди. Кўп корхоналарда машғулотлар эскириб қолган қўлланмалар ва программалар асосида олиб борилмоқда. Ўрта мактабларни битириб чиқаётган ёшларни ишга жойлаштириш тўғрисида кўп жойларда чинакам ғамхўрлик қилинмаётир. Планлаштирувчи ташкилотлар, деди нотиқ, халқ хўжалиги учун керакли касблар бўйича мутахассислар тайёрлашни анча пишиқ ва оператив равишда тартибга солиб туришлари лозим.

Нотиқ дедики бизнинг мамлакатимизда янги техника, кимё, электроника, кибернетика, телемеханика тўғрисида оммабоп мароқли адабиётлар кам нашр қилинмоқда, техника музейларининг сони сира етарли эмас. Ўртоқ Павлов, маданият саройлари, музейлар, клублар етти йилликни, халқ хўжалиги, фан, техниканинг муваффақиятларини, илғорлар тажрибасини ҳар доим пропаганда қилишлари лозимлигини уқтириб ўтди.

Минскдаги автоматик линиялар заводининг расточниги **А. Н. Виташкевич** минбарга чиқади. Бизнинг заводимиз, деди у, автоматик линиялар ишлаб чиқаришда кўзга кўринарли ўринни олиб турган заводдир. Иш унуми юксак бўлган техника чиқариш учун Ватан олдидаги ўз масъулиятимизни яхши биламиз. Шунинг учун ҳам корхона коллективи етти йилликни олти йилда, бу йилнинг программасини эса, 20 декабрга қадар бажаришга қарор қилди. Ҳозир биз бир йўла бир қанча муҳим вазифаларни ҳал қилмоқдамиз — янги қувватларни ишга туширишимиз, станокларнинг ва автоматик линияларнинг янги типларини ўзлаштиришимиз, асосан ёшлардан, ҳали етарлик тажрибаси бўлмаган кишилардан кадрлар ўстириб етиштиришимиз керак.

Сўнгра, нотиқ ўзининг расточка станогида наладчикдан ёрдам олмай ишлаётганлигини гапириб берди. Амалда, деди у, кўпинча шундай ҳодисалар бўлади: масалан, ишчининг станоги бузилиб қолади, ишчи буни мастерга айтади, мастер механикни чақиради, механик эса, слесарни чақириб келади. Слесарь станокни текшириб кўриб, унинг электр қисми бузилганлигини айтади. Шундан сўнг монтёрни чақиришга тўғри келади. Монтёр станокнинг электр қисмини тузатгач, наладчикни чақириб келади. Шундай қилиб, малакаси паст бир станокчига малакали тўрт-беш киши хизмат қилмоқда.

Партия XXI съездининг қарорларини муҳокама қилиб, деди ўртоқ Виташкевич, наладчик, слесарлар ва монтёрлар ёрдамига суянмай ишлашга қарор қилдим. Менинг сменачим ҳам шундай тартиб билан ишлашга ўтди. Энди бизда авариялар ҳам, станокнинг бузилиб қолиш ҳоллари ҳам йўқ бўлиб кетди. Мен ўз станогимни яхши ўрганиб олдим ва станокда намунали тартиб ўрнатдим. Ҳозир заводда 120 станокчи ўз-ўзига хизмат кўрсатишга ўтди. Бу эса, жуда катта маблағни тежашга имкон бермоқда. Республикадаги бошқа бир қанча корхоналар ҳозир шу тажрибани қўлланмоқдалар.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Атом билан қуролланишга қарши Европа федерацияси комитетининг мактубига Н. С. ХРУШЧЕВнинг жавоби

Атом билан қуролланишга қарши Европа федерацияси комитетининг президенти Ганс Вернер Рихтер жаноблари ҳамда комитет вице-президенти каноник Л. Жон Коллинс СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевга қуйидаги мактуб билан мурожаат қилдилар:

«Муҳтарам Министрлар Совети Раиси жаноблари!

Ядро қуролига эга бўлган уч давлат бошлиқлари ядро билан зўр бериб қуролланишни тўхтатиш тўғрисида якдиллик билан бир қарорга келганларида эди, бу қарор халқаро кескинликни чинакам юмшатишга сабабчи бўла олур эди. Кескинликни мана шундай юмшатиш чинакам тинчлик ўрнатишнинг негизи бўлганлиги сабабли, бутун воситалар билан бунга эришмоқ зарур.

Женевада олиб борилган узоқ музокаралардан кейин, жамоатчилик ҳукуматларнинг бошлиқлари ўзларининг яхши ниятда эканликларини яққол исботлаб кўрсатур ва Женева конференциясида муваффақиятли натижаларга эришурлар, деб кутмоқда. Атом билан қуролланишга қарши Европа федерациясининг комитети шу комитетга қўшилган миллий ташкилотлар номидан Америка Қўшма Штатларига, Совет Иттифоқига ва Буюк Британияга мурожаат қилиб, уларни ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида битим тузишга қатъий даъват қилади».

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг шу мактубга жавоби қуйида эълон қилинади.

Президент **Ганс Вернер Рихтер** жанобларига, вице-президент каноник **Л. Жон Коллинсга**, атом билан қуролланишга қарши Европа федерациясининг комитетига

Мюнхен 23, Омештрассе 13, Германия Федератив Республикаси

Ҳурматли жаноблар,

мен мактубингизни олдим, бу мактубда сизлар атом билан қуролланишга қарши Европа федерацияси комитети ва бу комитетга қўшилган миллий ташкилотлар номидан ядро қуролига эга бўлган уч давлат ҳукуматлари бошлиқларини ўзларининг яхши ниятда эканликларини кўрсатиб, атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисида битим тузишга даъват қилгансиз.

Сизларнинг федерациянгизни биз кечиктириб бўлмайдиган энг зарур халқаро проблемалардан бирини — атом ва водород қуроли синовларининг ҳаммасини тўхтатиш проблемасини ҳал қилиш учун курашнинг жиддий тарафдори деб биламиз.

Совет Иттифоқи ядро синовларини дарҳол ва абадий тўхтатишга ҳамиша қатъий равишда тарафдор бўлиб келди ва тарафдордир. Сизларнинг мактубингизда айтилганидек, синовларни тўхтатиш масаласида давлатларнинг ўзларининг яхши ниятда эканликларини яққол исбот қилишлари тўғрисида гапириладиган бўлса, шуни айтмоқ кераки, Совет давлати позициясининг самимийлиги конкрет ишлар билан неча марталаб исботланган.

Атом ва водород қуроли ҳамма турларининг синовларини тўхтатиш тўғрисидаги битимни дарҳол, ҳеч бир кечиктирмай имзолашга ҳамиша тайёр бўлиб келганмиз, ҳозир ҳам тайёрмиз. Бинобарин, ядро синовларини тўхтатиш АҚШ ва Англия ҳукуматларининг фақат шундай қилишга тайёр эканликларига илгари ҳам боғлиқ бўлиб келганидек, ҳозирги кунда ҳам боғлиқдир.

Ҳурмат билан

Н. ХРУШЧЕВ.

1959 йил 24 июнь.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари касаба союзи Марказий комитетининг раиси **О. И. Нефедова** ўз нутқида тўқимачилик саноатини ривожлантиришнинг муҳим масалаларини айтиб ўтди. Ўртоқ Нефедова корхоналарда катта яратувчилик ишлари олиб борилаётганлиги ҳақида гапирди. Тўқимачилар 1959 йилнинг биринчи ярмидаёқ пландан ташқари яна юз миллион метрдан кўпроқ газлама берадилар.

Касаба союзларининг хилма-хил фаолиятида, деди ўртоқ Нефедова, юз минглаб кишилар актив қатнашмоқда. Касаба союз ташкилотлари социалистик мусобақани ташкил этиб, уни ишлаб чиқаришнинг асосий вазифаларини ҳал қилишга йўллаб корхоналарнинг фаолиятини чуқур ўрганадиган бўлиб қолдилар. Ҳозирги замоннинг ажойиб ҳаракати, коммунистик меҳнат бригадалари деган ном олиш учун бошланган ҳаракат қизгин равишда қувватланди. Бу бригадаларнинг қатнашчилари орасида шонли ёшларимиз ҳам кўп. Бу бригадаларнинг қатнашчилари ишлаб чиқаришнинг энг қийин масалаларини ҳал қилишга киришмоқдалар ва хеч қандай алоҳида шарт-шароит талаб қилмай, ишда ҳамда ўқишда жуда яхши натижаларга эришмоқдалар.

Ўртоқ Нефедова уқтириб айтдики, тўқимачилик саноатини ривожлантирмоқ учун ҳали ҳам кўпгина ички резервлар бор, лекин бу резервлардан фойдаланиш кўп жиҳатдан машинасозлик, кимё саноатининг ходимларига, шунингдек хомашё етказиб берувчиларга боғлиқ бўлиб қолмоқда. Ҳаммамиз биргаликда ҳаракат қилб, деди ўртоқ Нефедова, бу саноат тармоғининг даражасини, хеч шубҳасиз, анча кўтаришимиз мумкин.

Ўртоқ Нефедова тўқимачиларнинг болаларини мактабгача тарбия муассасалари билан яхшироқ таъминлаш зарурлигини алоҳида кўрсатиб ўтди ва тўқимачилар учун уй-жой биноларини қуришга кўпроқ маблағ ажратишни таклиф қилди.

Сўнгра, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси КПСС Марказий Комитетининг секретари **А. Б. Аристов** сўзга чиқди.

Техникани тараққий эттиришни тезлатиш, кимё ва тўқимачилик саноатини бутун чоралар билан юксалтириш масалалари Марказий Комитетнинг бу Пленумида чуқур ва ҳар томонлама кўриб чиқилаётганлиги, деди ўртоқ Аристов, партиямизнинг мамлакат халқ хўжалигига қилаётган раҳбарлигини янада яхшилаш ва такомиллаштириш ишидаги янги босқичдир.

Сўнгра, ўртоқ Аристов, машинасозликни ва металлургияни янада ривожлантиришнинг бир қанча муҳим масалаларига тўхталади. Янги техникани кенг жорий қилиш, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш, кенгайтириш ва техника билан қайта қуроллантириш, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида ихтисослаштиришни ва кооперативлаштиришни кенгайтириш, деди ўртоқ Аристов, етти йиллик планни муваффақиятли бажаришнинг ва коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришнинг ҳал қилувчи шарти эканлиги ҳаммага равшан бўлса керак. Шу муносабат билан машинасозлик саноати ходимларининг зиммасига алоҳида масъулият тушади. Ускуналарни янгилаш, эски ускуналарни янгилари билан алмаштириш, механизация ва автоматикани жорий қилиш сингари катта вазифа қўйилаётган бир пайтда, машинасозликни жадал ривожлантириш ғоят катта аҳамиятга эга бўлиб қолади ва бу вазифага алоҳида эътибор бериш талаб қилинади.

Саноатнинг ҳамма тармоқлари машинасозлардан иш унуми тагин ҳам юксак бўлган ва вазни тагин ҳам енгил бўлган станоклар, пресслар, машиналар, автоматик линиялар талаб қилмоқда. Лекин, деди нотиқ, ҳамма корхоналар фақат янги станокларга ва машиналарга кўз тикиб ўтира берсалар нотўғри бўлур эди. Гап фақат эски ускуналарни алмаштириш тўғрисидагина бораётгани йўқ. Ишлаб чиқаришни ташкил этишни, кичик механизацияни ва рационализаторлик таклифларини жорий қилишни, ҳар хил мосламаларни қўлланишни, технологияни такомиллаштиришни ҳам яхшилаш керак.

Ишлаб турган ускуналарни тезроқ модернизация қилиш учун кураш техникани тараққий эттиришнинг асосий вазифаларидан бири бўлиши лозим. Бу вазифани ҳал қилмоқ учун ишлаб турган машинасозлик заводларини кенгайтириш ва реконструкция қилиш йўлини тутиш керак, токи камроқ маблағ сарфлаб ва янги заводлар қуришга қараганда анча қисқароқ вақт ичида машинасозлик маҳсулоти чиқаришни кўпайтирадиган бўлайлик.

РСФСРдаги машинасозлик корхоналарида, жумладан, Уралдаги оғир машинасозлик заводида ишлаб чиқариш қувватларини кўпайтирмоқ учун катта резервлар бор. Машинасозлар ўз олдида турган жуда катта вазифаларни уддалай олишлари учун, деди ўртоқ Аристов, уларга, аввало, металлурглар жуда жиддий ёрдам кўрсатишлари керак.

Ўртоқ Аристов Россия Федерациясида металлургияни жадал ривожлантириш вазифалари турганлиги муносабати билан тушунтириб айтдики, бунда гап, жумладан, Магнитогорск комбинатини ва Челябинск металлургия заводини янада ривожлантириш тўғрисида, Оренбург областидаги Гайск конида мис рудалар чиқаришни жадаллаштириш тўғрисида ва шу кабилар ҳақида бораётир. 1959-1960 йилларда Россия Федерациясида металлни ёйиб берадиган учта катта прокат стани ишга туширилади. Бу станлар йилига 7 миллион тоннага яқин металл тахга берадиган бўлади. Саноатни ва қурилишни бошқариш қайта қурилмасдан олдин, собиқ СССР Қора металлургия министрлиги ўн йил ичида мамлакатда ҳаммаси бўлиб 11.6 миллион тонна прокат бера оладиган станларни ишга туширган эди, холос.

Ўртоқ Аристов дедики, Марказий Комитетнинг РСФСР Бюроси ва Россия Федерациясининг Министрлар Совети Новолипецк металлургия заводини ривожлантиришнинг лойиҳа топширигини яқинда кўриб чиқдилар. Курск магнит аномалияси базасида катта металлургия заводи қуриш мўлжалланади. Мамлакатнинг Европа қисмидаги бу комбинатнинг қуввати ҳозирги Магнитогорск комбинатининг қувватига тенг бўлади.

Сўнгра, ўртоқ Аристов металлургия ускуналарини ясаш суръатларини тезлатиш масаласини қўйди. Биз, деди ўртоқ Аристов, домна печларини олти-тўққиз ой ичида, қуришни ўрганиб олганмиз, аммо, прокат станларини ясашга эса, беш-олти йил, ҳаттоки, тўққиз йил вақт сарф бўлмоқда. Натижада станни заводда ўрнатиш пайти келганида, у эскириб қолган бўлади.

Етти йил ичида, деди ўртоқ Аристов, фақат Россия Федерациясининг ўзидагина қора ва рангли металлургия соҳасида, бинокорлик материаллари саноатида ва кўмир чиқариш соҳасида 27 миллиард тонна тоғ жинсини қазиб ва ташиб олишимиз керак. Лекин биздаги кончилик техникаси ҳали ҳам етарлик даражада бақувват эмас ва биз бу техникани зарур миқдорда ишлаб чиқараётганимиз йўқ. Бизнинг вазифамиз шуки, шу техникани ривожлантиришни бутун чоралар билан жадаллаштиришимиз лозим.

Сўнгра, ўртоқ Аристов, халқ хўжалиги кенгашларининг ишларига тўхталди. Ҳозирги Халқ хўжалиги кенгаши илгари вақтдаги ҳар қандай саноат министрлигига қараганда кучлироқдир. У, саноатни бошқаришнинг анча юксак ва ҳаётий формасидир. Шундай қилиш керакки, халқ хўжалиги кенгашлари корхоналарга раҳбарлик қилишни яхшиламоқ учун ҳамма имкониятлардан мумкин қадар кенг фойдаланадиган бўлсинлар ва янги техника масалаларини тағин ҳам комплекс равишда ҳал қиладиган бўлсинлар. Халқ хўжалиги кенгашларида давлат интизомини мустаҳкамлаш, маҳаллийчилик фактлари рўй беришига йўл қўймаслик жуда муҳим вазифадир.

Бошқирдистон область партия комитетининг биринчи секретари **З. Н. Нуриев** сўзга чиқиб айтдики, XXI съезддан кейин етти йиллик биринчи йилининг планини муддатидан олдин тўла ва ошириб бажариш учун Бутуниттифоқ мусобақасини бошлаб берган Бошқирдистон нефтчилари ўз мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажармоқдалар.

Етти йилликда Бошқирдистон иқтисодий районининг саноат ишлаб чиқариши 1958 йилдагига нисбатан 2,4 баравар кўпайиши лозим. Область партия ташкилоти, деди ўртоқ Нуриев, янги қувватларни вужудга келтириш ва ишга тушириш билан бирга, янги техникани ва илғор технологияни жорий қилишни ҳам бу вазифани муваффақиятли ҳал қилишнинг шарти деб билади. 70 та нефть-кон қудуғида, 186 корхона, цех ва участкада комплекс автоматлаштириш ва телемеханизацияни амалга ошириш, шунингдек нефть маҳсулотларини қайта ишлаш ва кимё корхоналарида маҳсулотнинг сифатини контроль қилиб туришни автоматлаштириш кўзда тутилади. 126 та автомат ва ярим автомат линиялар ўрнатилади, 6.400 та иш унуми юксак станоклар, автоматлар ва машиналар ишга туширилади.

Бошқирдистонда етти йиллик, деди сўнгра нотиқ, арзон нефть хомашёси базасида жуда катта замонавий кимё саноати вужудга келтириш шиори остида ўтади. Ўртоқ Нуриев кимё корхоналари қурилишига, область партия комитети ва Халқ хўжалиги кенгашининг ишлаб турган ва қурилаётган заводларни замонавий ускуналар билан таъминлаш ҳисобига уларнинг қувватларини кўпайтириш тадбирларини ишлаб чиққанлигига тўхталиб ўтди.

Ўртоқ Нуриев иқтисодий районда нефть индустриясининг тез ривожланиши натижасида суюқ газ анча ошиб қолиши ҳақида гапириб, Госплан ва Кимё Давлат Комитети Бошқирдистонда нефть кимёси корхоналарини қўшимча равишда кенгайтириш масаласини кўриб чиқиш керак, деган таклифни киритди.

Калинин областидаги Вишневолоцк ип-газлама комбинатининг ишчиси **В. И. Гаганова** сўзга чиқиб, бу корхонада ўртоқларча ўзаро ёрдамлашиш деб аталган ажойиб ташаббус қандай пайдо бўлганлигини гапириб берди. Валентина Гаганова бу ҳаракатнинг ташаббусчиси бўлди. У, илғор бригададан қолоқ бригадаларнинг бирига ўтди. Энди у бошчилик қилаётган мана шу бригада топшириқларни ошириб бажармоқда.

Ҳаммамизнинг кайфимиз чоғ, деди ўртоқ Гаганова, шунинг учун ҳам биз янада яхшироқ ишлашимизга аминмиз. Бутун гап шундаки, деди у, биз ёмон машиналар, ёмон бригадалар ва участкалар йўқлигини исботлашга муваффақ бўлдик. Одамлар ёмон ишлаётган бўлса, уларнинг малакаси паст бўлса, меҳнат кўнгилдагидек ташкил қилинмаган бўлса, меҳнат интизоми паст бўлса, ана шундай жойда иш ёмон боради.

Ўртоқ Гаганова Калинин областидаги корхоналарнинг юзлаб ишчилари бу ташаббусдан ўрнак олиб ишлаётганликларини гапириб берди. Менинг таклифимни фақат тўқимачиларгина эмас, шу билан бирга, бошқа касблардаги ишчилар ҳам қувватлаганлигини эшитиб, жуда хурсанд бўлмоқдаман, деди ўртоқ Гаганова. Саноатнинг бошқа тармоқларида ҳам ва қишлоқ хўжалигида ҳам қолоқ участкаларни илғор участкаларга айлантиришга шахсан ёрдамлашиш имкониятлари бор. Бизнинг бригадамиз Совет Иттифоқининг турли районлари ва республикаларидан ҳозир кўп хатлар олмоқда. Шу хатлардан бизга маълум бўлишича ҳамма жойда ишчилар ёрдам бериш қийин бўлган участкаларга дадиллик билан ўтиб ишламоқдалар. Бу ҳол бизни қувонтиради, кучимизга куч қўшади.

Владимирликларнинг, свердловскликларнинг, горькийликларнинг ажойиб ташаббусини, деди ўртоқ Гаганова, тўқимачилар қизғин қувватладилар ва маъқулладилар. Ҳозир областимиздаги ҳамма корхоналарда мумкин қадар кам маблағ сарфлаб, корхоналарни реконструкция қилиш ҳисобига маҳсулот чиқаришни кўпайтириш имкониятлари қидирилмоқда.

Ўртоқ Гаганова ўз нутқининг охирида бундай деди:

Вишневолоцк тўқимачилари номидан гапириб, шуни айтаманки, биз Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ҳамма тадбирларини қизғин равишда қувватлаймиз. Бу тадбирлар Ватанимизнинг қудратини ошириш тўғрисида, биз каби оддий кишилар тўғрисида қилинаётган ғамхўрликнинг янги намунаси эканлигини биламиз. Тўқимачиларнинг жонажон партиямизга ва унинг Ленинчи Марказий Комитетига бўлган жуда катта муҳаббат ҳисларини топшираётганлигим учун ўзимни бахтиёр деб ҳисоблайман.

Йўллар министри **Б. П. Бешчев** ўз нутқининг бошида темир йўл транспортини ривожлантириш масалаларига тўхталди. Партиянинг XX съезди билан XXI съезди ўртасидаги даврда юк обороти 34 процентдан зиёдроқ кўпайди. Совет Иттифоқи темир йўлчилари ишларнинг ҳажми жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олдилар ва 1958 йилда Америка Қўшма Штатлари темир йўлларининг юк оборотига нисбатан мамлакатимиздаги юк оборотини 60 процент ошириб юбордилар.

Министр транспортда техникани тараққий эттириш йўллари тўғрисида гапириб, тортиш воситаларини реконструкция қилиш асосий масала эканлигини кўрсатиб ўтди. Электровоз ва тепловозлар қатнови жорий қилинган магистралларнинг умумий узунлиги 21 минг километрга етди. Ҳозирги вақтда темир йўлларда ташилаётган юкнинг қарийб 32 процентини электровозлар ва тепловозлар ташимоқда. Электровозлар ва тепловозларни жорий қилиш натижасида шу йиллар ичида тежалган маблағ электровозлар ва тепловозларни жорий қилиш учун сарфланган маблағдан анча ошиб кетди.

Етти йил ичида темир йўл транспортида электровоз ва тепловозларни жорий қилиш асосан тугалланади. Ватанимизнинг заводлари ҳозирги вақтда 4.000-5.700 от кучига эга бўлган янги типдаги электровозлар ва тепловозларни кўплаб ишлаб чиқармоқдалар. Бу йил ўзгарувчан ток билан ишлайдиган ва 5.300 от кучига эга бўлган электровозлар ишлаб чиқарила бошлайди. Коломна ва Луганск заводлари ҳар бир секцияси 3.000 от кучига эга бўлган турли типдаги газотурбовозларнинг иккита тажриба нусхасини тайёрлаб берадилар.

Сўнгра, министр янги темир йўл техникасини ишлаб чиқаришни тезроқ ўзлаштириш зарурлиги ҳақида гапирди. Бу янги техникани қўлланиш катта иқтисодий самара бериши мумкин. Масалан, ҳозир қўлланилиб келган электрогенераторлар ўрнига гидромеханик двигателлар билан ишлайдиган тепловозлар қуриш йўли билан локомотивсозликда генераторларга ва электродвигателларга бўлган эҳтиёжни камайтирмоқ учун тўла имконият бор. Шундай қилинганида, ҳар бир тепловозни қуришда 6 тоннага яқин рангли металл тежалади. Қилинган ҳисоблар шуни кўрсатадики, тепловозлар учун гидромеханик двигателлар ишлаб чиқариш яқин 2-3 йил ичида ўзлаштириладиган бўлса, у ҳолда етти йилликнинг охирига қадар бир неча минг тонна рангли металлни, шу жумладан, қизил мисни тежаш мумкин.

Ўртоқ Бешчев айтдики, етти йил ичида йўлларни ремонт қилиш ишларининг ҳаммаси комплекс равишда механизация қилинади ва дистанцияларнинг кўпчилигида йўлларни кундалик кам-кўстини тузатиб туриш ишлари ҳам механизация қилинади.

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Д. Д. Қораевга** сўз берилади. У, нефть ва газ саноати соҳасида етти йиллик учун берилган топшириқларга тўхталиб дедики, кенг равишда авж олиб кетган геология-қидирш ва пармалаш ишлари одатда узоқ жойларда, Қорақум чўлида ўтказилмоқда. Геология-қидириш ва пармалаш ишлари билан шуғулланаётган кишиларни чўлда ишлатишга мосланган махсус техника билан таъминлаш масаласини ҳал қилиш зарур бўлиб қолди. Бу масалани ҳал қилиш қидириш ишларининг берадиган натижаларини анча оширишга ва кўпгина маблағни тежашга имкон беради. Нотиқ айтдики, Туркманистон корхоналарида ишлаб чиқариш процесслари одатда республиканинг ўз кучи билан автоматлаштирилмоқда, аммо, республикада [illegible]дай кучлар етарлик эмас. Йирик корхоналарда автоматлаштиришни план асосида ўтказиш пайти келди. Агар Госплан ва илмий-текшириш ташкилотлари нефть маҳсулотларини қайта ишловчи заводларни автоматлаштиришнинг типовой лойиҳаларини ишлаб чиқиб, зарур ускуналарни ишлаб чиқишни кўзда тутганларида эди, деди ўртоқ Қораев, фойдали иш қилинган бўлур эди.

Ўртоқ Қораев Туркманистонда енгил саноатни етти йиллик планда кўзда тутилганига қараганда, каттароқ миқёсда тағин ҳам тез ривожлантириш имкониятлари борлигини айтиб, республикада янги тўқимачилик корхоналари қуришни ва Марий ип-газлама комбинати қурилишини бошлаш муддатини яқинлаштиришни кўзда тутиш яхшироқ бўлур эди, деб ҳисоблайди. Бу таклиф, деди у, мамлакатнинг марказий районларида тўқимачилик саноатини янада ривожлантириш билан бир қаторда хомашё етиштирилаётган жойларда катта тўқимачилик корхоналари вужудга келтиришга ҳам имкон беради. Нотиқ Қорақум каналининг иккинчи навбатдаги қурилишини жадаллаштириш кераклигини ҳам айтиб ўтди. Каналнинг бу қисмини тезроқ қуриб битказиш республикада ингичка толали пахта етиштиришни кўпайтиришга имконият беради.

Украина ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари **И. С. Сенин** ўз нутқининг бошида айтдики, Украинада шу йилнинг беш ойи мобайнида меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини ҳамма халқ хўжалиги кенгашларининг ва министрликларнинг корхоналари ошириб бажарди. Республикада ишлаб чиқаришни кенгайтиришнинг қўшимча маблағларини қидириб топаётган меҳнаткашларнинг ташаббускорлиги ва активлиги кундан-кунга ошмоқда. Корхоналар ва қурилишлардаги коллективларнинг етти йиллик план топшириқларини беш-олти йилда бажариш учун бошлаган мусобақаси тобора сезиларлик натижалар бермоқда.

Нотиқ, айтдики, янги қурилишларга қараганда, камроқ маблағ сарфлаб, ишлаб турган корхоналарда ишлаб чиқаришни кенгайтириш бу соҳадаги энг катта резервларнинг биридир. Республикадаги, масалан, энг катта корхона — Роза Люксембург номидаги трикотаж фабрикаси қўшимча равишда йилига 10 миллион дона трикотаж ва 600 минг метр сунъий мўйна чиқаришга қарор қилди. Бунинг учун фабрикадаги қувватларни кенгайтиришга 6 миллион сўмга яқин маблағ сарфлаш керак бўлади. Аммо, янги корхона қуриладиган бўлса, бу қурилишга 5-6 баравар кўп маблағ сарфлаш лозим бўлур эди.

Ўртоқ Сенин дедики, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ҳозирги вақтда қай тарзда қайта қурилаётган бўлса, Госстрой ҳам қурилиш машиналарининг типларини ва конструкцияларини шу каби яқин вақт ичида тубдан қайта кўриб чиқиши зарур.

Нотиқ трикотаж саноатини тагин ҳам тезроқ суръат билан ривожлантиришни таклиф қилади. У ўз таклифини асослаб айтдики, бир ҳажмдаги маҳсулотни ишлаб чиқармоқ учун трикотаж саноатида янги ускуналар ўрнатишга тўқимачилик саноатидагига қараганда тахминан икки баравар кам капитал маблағ сарф бўлади. Бундан ташқари, трикотаж ишлаб чиқарадиган машиналар калава ипни тўқув станокларига қараганда оғирлик эътибори билан 10 процент кам сарфлайди, аммо, трикотаж материаллар тўқув станогида тўқилган материалларга қараганда анча пишиқ бўлади.

СССР Министрлар Советининг автоматлаштириш ва машинасозлаш Давлат комитети раиси **А. И. Костоусов** ўз нутқида айтдики, ишлаб чиқаришнинг ҳамма бўғинларида, жумладан, машиналар ясаш ва технологияни такомиллаштиришга қаратилган муайян сиёсат орқали меҳнат унумдорлигини ошириш вазифаси ҳал қилинмоқда. Мамлакатимиз саноати, деди у, айрим иш процессларини автоматлаштириш ва механизациялаштириш ишларини ўтказиш соҳасида жуда катта тажриба тўплади. Шу муносабат билан ўртоқ Костоусов илмий тадқиқот ишларини ва бутун техника сиёсатини бир-бирига уйғунлаштириб ташкил этиш масаласини қўяди.

Конструкторлик профилидаги институтлар машиналар яратиш соҳасидаги техника сиёсатини уюштирувчи марказлар бўлиб қолиши лозим. Халқ хўжалиги кенгашларида, қоида тариқасида, кўп тармоқли технология институтлари ташкил этиш зарур. Бу институтлар ўз ишларини бош институтлар билан мувофиқлаштириб олиб боришлари лозим.

Машинасозликни ривожлантиришга, янги машиналар яратишга жиддий эътибор бериш керак. Масалан, жисмоний ва маънавий эскириб қолган йигирув машиналарини фақат Москва область Халқ хўжалиги кенгаши корхоналарида алмаштиришнинг ўзи 15 минг ишчини бўшатиб олишга имкон беради.

Тўқувчилик корхоналаримиздаги меҳнат унумдорлиги АҚШдагига қараганда паст. Бунинг сабаби шуки, АҚШда автомат тўқув станокларининг салмоғи биздагига қараганда, 2,3 баравар ортиқдир. Механик тўқув станокларини автомат станоклар билан алмаштирганимиздан кейин, ҳар бир тўқувчига ҳисоблаганда меҳнат унумдорлигининг юқори бўлиши жиҳатидан АҚШга етиб олибгина қолмасдан, шу билан бирга, ундан ўзиб ҳам кетамиз.

27 июндаги мажлис тугади. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини 29 июнда давом эттиради.

* * *

29 июнь эрталабдан бошлаб Катта Кремль саройида КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини давом эттирди.

Докладлар юзасидан музокараларда сўзга чиққан Горький автозаводининг директори **И. И. Киселев** айтдики, етти йиллик давомида Горький автозаводи ишлаб чиқарилаётган юк автомобиллари ва енгил автомобилларнинг ҳамма моделларини алмаштириши ҳамда машиналар ишлаб чиқаришни бир ярим баравар кўпайтириши лозим. Завод коллективи бунга қўшимча иш кучи жалб қилмасдан — механизациялаштириш ва автоматлаштириш ҳамда асбоб-ускуналардан ва ишлаб чиқариш майдонларидан яхшироқ фойдаланиш асосида меҳнат унумдорлигини янада ошириш ҳисобидан эришишга қарор қилди.

Ҳозирги вақтда, дейди сўнгра ўртоқ Киселев, завод ҳар куни «Волга» автомобилларини илгари «Победа» автомашиналари чиқарилганига қараганда кўпроқ чиқармоқда. ГАЗ-52, ГАЗ-66, ГАЗ-56, ГАЗ-62 каби янги, янада мукаммал ва тежамли юк автомобиллари ишлаб чиқарилади. Бу йил доимий технологияда енгил «Чайка» автомобилини ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

Янги машиналардан фойдаланиш ҳаражатларини камайтириш ҳисобидан ва уларнинг кўпроқ хизмат қилиши ҳисобидан давлат етти йиллик мобайнида қарийб беш миллиард сўм маблағни тежайди.

Ишлаб чиқаришни механизациялаштириш ва автоматлаштириш йўлида турли тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида ишчиларнинг баъзи қисми бўшаб қолади ва корхонанинг қуввати ошади. Шу муносабат билан, ўртоқ Киселев ишлаб чиқаришнинг бу резервларидан автомобиллар чиқаришни кўпайтириш учун батамом фойдаланиш таклифини киритади.

Шундан кейин Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси **Н. С. Хрушчев** катта нутқ сўзлади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи билан докладлар юзасидан музокаралар тугади. Музокараларда 52 киши қатнашди.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан Пленум бир овоздан тегишли қарорлар қабул қилди.

Шунингдек, «КПСС Марказий Комитети Пленумининг ишчиларга, колхозчиларга, совет зиёлиларига, Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашларига Мурожаати» бир овоздан қабул қилинди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади. (ТАСС).

Ташқи ишлар министрларининг Женева кенгаши тўғрисида

СССР Ташқи ишлар министри А. А. ГРОМИКО баёноти

Бизнинг мамлакатимизда ташқи ишлар министрларининг Женева кенгаши ишига қизиқиш зўр бўлганлиги сабабли ва матбуот вакилларидан бу хусусда саволлар олинганлиги сабабли, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико кенгаш ишининг биринчи босқичи охирига келиб аҳвол қандай бўлганлиги тўғрисида ҳам, шунингдек кенгашнинг истиқболлари тўғрисида ҳам баёнот берди. А. А. Громико баёнот беришига ана шу нарса ҳам сабаб бўлдики, музокараларда қатнашганларнинг бошқа баъзилари Женевадан қайтгач, берган ўзларининг баёнотларида, айниқса АҚШ давлат секретарининг айтган гапларида музокараларнинг бориши ва Совет Иттифоқининг позицияси тенденцион нуқтаи назаридан ёритилди.

А. А. Громико ўз баёнотининг бошида Женева кенгашининг дастлабки ҳафталаридаги ишига муфассал тўхталди. Кенгашнинг дастлабки ҳафталари асосан Германия билан тузиладиган сулҳ шартномаси масаласини кўриб чиқишга бағишланди. Шунингдек, А. А. Громико Ғарб давлатларининг бу масаладаги позициясига ҳам муфассал тўхталди.

Ўз-ўзидан маълумки, деди СССР Ташқи ишлар министри, Ғарб давлатларининг Германия билан сулҳ шартномаси тузишга салбий қараётганликлари бу масала тамом бўлди деб ҳисобланишини билдирмайди. «Биз, деган эди СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев, 1959 йил 19 июнда — умумгерман ҳукумати билан ёки бутун Германия номидан вакил бўладиган бошқа ваколатли орган билан сулҳ шартномаси тузиш бу вазифани энг яхши ҳал қилиб берган бўлур эди, деб ҳисоблаймиз. Бироқ, шу асосда сулҳ шартномаси тузишга муваффақ бўлинмаса, бу шартнома ҳозирги мавжуд иккала суверен Герман давлати билан имзоланиши лозим. Агар агрессив ва реакцион доиралар иккала герман давлати билан ҳам сулҳ шартномаси тузишга тўсқинлик қиладиган бўлсалар, у ҳолда Германия Демократик Республикаси билан сулҳ шартномаси имзолашдан бошқа чора қолмайди».

Кейинги ҳафталарда, дейилади баёнотда, кенгаш ўзининг эътиборини кун тартибида турган иккинчи масалага, у ҳам бўлса, Берлин масаласига қаратди, лекин Ғарб давлатларининг министрлари тутган позиция натижасида Ғарбий Берлин проблемасини тубли равишда ҳал қилиш тўғрисида бир битимга келишга муваффақ бўлинмади.

Ғарбий Берлинда умри тугаган оккупация режимининг ҳозирданоқ тугалишига розилик беришдан уч Ғарб давлати зўр бериб бош тортаётганлиги сабабли, Совет ҳукумати битимга келиш манфаатларини кўзлаб, Женева кенгаши ишида танаффус қилинмасдан бироз олдин Берлин масаласига доир янги таклифлар киритди. Бу таклифлар тўрт давлат — СССР, АҚШ, Англия ва Франция — Ғарбий Берлин тўғрисида муайян даврга мўлжалланган муваққат битим тузишлари кераклигини кўзда тутади.

А. А. Громико Берлин масаласига доир янги совет таклифларига муфассал тўхталиб, бу таклифлар нотўғри талқин қилинаётганлигига алоҳида эътиборни жалб қилди. Ғарбда бу таклифлар кўпинча нотўғри талқин қилинмоқда ва, афсуски, Ғарб давлатларининг давлат арбоблари ҳам буни нотўғри талқин қилаётганликларини эшитмоқдамиз. СССР Ташқи ишлар министри шуни қайд қилиб ўтадики, совет таклифларини танқид қилувчилар Совет Иттифоқи Ғарбий Берлинни «ютиб юбормоқчи, унинг аҳолисини эркинлик»дан маҳрум қилмоқчи, деган туҳматларни Совет Иттифоқига тўнкаш даражасига бориб етмоқдалар. Бу хилдаги ғалати даъволар, жумладан, К. Гертер Женевадан АҚШга қайтиб бергач, радио орқали сўзлаган нутқида ҳам айтилди. Бундай гапларда заррача ҳақиқат йўқлиги тўғрисида ва бу гаплар Совет Иттифоқининг позициясини холис ёритиш истаги борлигини асло кўрсатолмаслиги тўғрисида гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

СССР Ташқи ишлар министри Женевада вужудга келган аҳволни тавсифлаб айтдики, сулҳ шартномаси тўғрисида ва Ғарбий Берлин масаласи устида кенгашда бўлган мунозараларда гитлеризмга қарши коалициянинг собиқ қатнашчилари томонидан Германияга нисбатан ўтказилаётган сиёсатдаги икки йўл худди ойнадагидек акс этди.

Европада бўлиб ўтган иккинчи жаҳон урушига батамом хотима берилиши керакми, Германиянинг тинчликсевар ва демократик мустақил давлат бўлиб ривожланиши таъминланиши керакми? Совет Иттифоқи, деди А. А. Громико, бу саволга ижобий жавоб беради. Шунинг учун ҳам у, Германия билан тузиладиган сулҳ шартномасини кечиктирмай тайёрлашни ва имзолашни таклиф қилмоқда, ҳозирги шароитда эса, бу — шундай шартномани иккита герман давлати билан тузиш демакдир. Бинобарин, Совет Иттифоқи Ғарбий Берлин масаласини тинчлик ва кескинликни юмшатиш манфаатларини кўзлаб, шу тариқа ҳал қилишни таклиф этмоқда.

Ғарб давлатлари эса, юқоридаги саволга бошқача жавоб бермоқдалар. Афтидан, уларга Германиядаги ҳозирги аҳвол кўпроқ маъқул бўлиб тушаётганга ўхшайди, чунки бундай аҳвол Ғарбий Германияни НАТОнинг ракета-атом базасига айлантириш учун қулай шароит туғдиради, Ғарбий Берлинни Германия ва Европа танасидаги доимий рак жароҳатига айлантиради.

СССР Ташқи ишлар министри шуни қайд қиладики, Германия Федератив Республикаси ҳукумати ўз зиммасига олган роль тўғрисида индамай ўтиб бўлмайди. Германия Федератив Республикаси ҳукумати Женевага ўз делегациясини министрлар кенгашининг ишида мумкин қадар кўпроқ қийинчилик туғдириш ва министрларнинг бирор ижобий қарор қабул қилишига жалакит бериш керак, деган йўл-йўриқ билан юборган, деган фикрга келмоқ учун жуда етарли асослар бор.

Кейинги кунларда, дейилади А. А. Громико баёнотида, Германия Федератив Республикасининг Ғарбий Берлинга хеч қандай дахли йўқлиги маълум бўлишига қарамай, Бонн 1 июлда Германия Федератив Республикаси президенти сайловини Ғарбий Берлинда ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиб, ўзининг бузғунчилик сиёсати ўтказаётганлигини яна бир марта исботлаб берди. Ғарбий Берлин масаласи Женевадаги музокараларнинг кун тартибида турган бир вақтда, бундай намойишни мана шундай бир пайтга тўғри келтириб ўтказишнинг нима ҳожати бор эди? Албатта, музокараларнинг боришини енгиллаштириш учун эмас, балки Женева кенгаши ишида мушкуллик туғдириш учун шундай қилинди.

АҚШ, Англия ва Франция ташқи ишлар министрларининг хоҳиши билан министрларнинг Женева кенгаши 13 июлга қадар кечиктирилди. А. А. Громико Ғарб давлатлари Женева кенгашининг ишида уч ҳафталик танаффус қилиш тўғрисида бундай таклифни қандай сабаблар билан киритганликлари ҳақида гапириб, дедики, бу сабабларни музокараларнинг боришидан келиб чиққан сабаблар деб ҳисоблаш учун ўрин йўқлиги очиқ кўриниб турибди. Шу нарса маълум бўлиб турибдики, АҚШ, Англия ва Франция ҳукуматлари бундай танаффус қилишни олдиндан планлаштириб қўйганлар ва буни эълон қилмоқ учун фақат баҳона қидирдилар.

Ташқи ишлар министрлари кенгаши муҳим масалаларни кўриб чиқиш учун чақирилган эди. Шу муҳим масалалар устида ҳозирча битимга келинаолмаганлигидан қандай хулоса чиқариш мумкин?

СССР ҳукуматининг фикрича, бундан фақат битта хулоса чиқариш мумкин: Женева кенгашида вакиллари қатнашаётган ҳамма давлатлар ҳал этилмаган халқаро проблемаларни бартараф қилиш мақсадида янада куч ва ғайрат сарфлашлари зарур. Бизнинг фикримизча, деди А. А. Громико, ишни давом эттирмоқ учун таянч бўладиган шундай нуқталар борки, бу нуқталар агар бизнинг партнерларимизда бир жойда қимирламай тура бериш ва «совуқ уруш» ҳолатини сақлаб қолиш позициясида туриб музокаралар олиб бориш нияти бўлмаса, Женева кенгашининг иши ижобий натижа билан тугайди, деб умид қилишга имконият беради, албатта. Совет ҳукуматига келганда, у, Женева кенгашида муҳокама қилинаётган масалалар бўйича ўзаро мақбул бўладиган қарорларга келмоқ учун бутун куч ва ғайратини аввалгидек сарф қила беради. (ТАСС).

Оммавий-сиёсий ишларнинг ҳаёт билан боғланишини мустаҳкамлайлик

(Тошкент шаҳар партия комитети пленумидан).

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленумда шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Арнаутов оммавий-сиёсий ишларни янада кучайтириш ва унинг ҳаёт билан боғланишини мустаҳкамлаш соҳасида шаҳар партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзлаган ўртоқлар шуни таъкидладиларки, шаҳар партия ташкилотлари оммани коммунистик руҳда тарбиялаш ишига эътиборни янада кучайтирдилар.

Ҳозирги пайтда идеология соҳасида олиб борилаётган ишларнинг асосий мазмуни партия XXI съезди материалларини, етти йиллик план топшириқларини чуқур тушунтириш ва кенг пропаганда қилишдан иборат бўлмоқда. Шаҳар партия ташкилоти бу соҳада анчагина ишлар қилди. Саноат корхоналарида, қурилишларда, муассасаларда, ўқув юртларида ва аҳоли яшайдиган жойларда 5 мингдан ортиқ лекция ва докладлар ўқилди, бир неча ўн минг суҳбат ўтказилди. Партия маорифи шохобчаларида 60 мингга яқин коммунист ва партиясиз актив съезд материалларини чуқур ўргандилар. Ҳамма олий ўқув юртлари ва илмий ташкилотларда съезд материаллари асосида илмий сессиялар бўлиб ўтди, юздан ортиқ назарий конференция ўтказилди. 25 мингдан ортиқ агитатор, пропагандист, лектор ва докладчилар аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар.

Кўпгина партия ташкилотлари агитациянинг хилма-хил форма ва методларидан моҳирлик билан фойдаланмоқдалар. Суҳбат, лекция ва докладлардан ташқари савол-жавоб кечалари, тематик кечалар, ёшларнинг меҳнат қаҳрамонлари, граждан ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан учрашувларини тез-тез ўтказиб туриш яхши натижа бермоқда. Лекторийлар ташкил этилмоқда. Шаҳарда маданият университетларининг сони 19 га етди.

Съезд қарорларини пропаганда қилиш оммавий-сиёсий ишларнинг мазмунини бойитди, унинг ғоявий савиясини оширди. Натижада саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва транспортда меҳнаткашларнинг зўр ижодий кўтаринкилиги вужудга келди ва етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар оммавий-сиёсий ишларнинг аҳволини таҳлил қилиб, ҳали бу соҳада жиддий камчиликлар мавжуд эканлигини таъкидладилар. Агитациянинг турмушдан, хўжалик ва маданий қурилишнинг асосий вазифаларидан ажралиб қолганлиги ҳали батамом тугатилмаган.

Саноат корхоналари, қурилишларда баззи агитаторлар олиб бораётган суҳбат таъсирсиз, конкрет характерга эга эмас.

— Биз ҳали кишилар билан яқиндан шуғулланаётганимиз йўқ, — деди «Таштекстильмаш» заводи партия ташкилотининг секретари ўртоқ А. Манюхин. — Бу бизнинг ишимиздаги катта камчиликдир.

Пленумда сиёсий агитациянинг паст савияда олиб борилаётганлигини кўрсатувчи кўпгина мисоллар келтирилди. «Ташсельмаш» заводининг партия комитети ва унинг секретари ўртоқ Лобода агитколлективга раҳбарлик қилишни бўшаштириб юбордилар. Бу ерда агитаторлар билан инструктив кенгашлар ўтказилмайди. Заводда пахта териш машинаси ишлаб чиқаришдек муҳим топшириқнинг бажарилмаганлигини оммавий-сиёсий ишларнинг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги билан ҳам изоҳлаш мумкин.

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхозда ҳам оммавий-сиёсий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Колхоздаги 13 дала шийпонининг биттаси ҳам кўнгилдагидек жиҳозланмаган. Агитаторлар рўйхати борку, аммо улар ҳеч қандай иш олиб бормаётирлар.

Шу муносабат билан агитколлективлар ва агитаторларга раҳбарлик қилиш соҳасидаги катта камчиликлар кўрсатиб ўтилди. Кўпгина район партия комитетларида агитколлективлар раҳбарларининг семинари ва кенгашлари планли равишда эмас, балки аҳён-аҳёнда ўтказилади. Шаҳарда атиги 25 та агитаторлар мактаби бор. Кўпгина йирик партия ташкилотлари агитаторлар мактаби ташкил этмаганлар.

Октябрь район партия комитетининг секретари ўртоқ Р. Нишонов пленум қатнашчиларининг эътиборини аҳоли яшайдиган жойларда, маҳаллаларда сиёсий агитацияни кучайтириш масаласига жалб этди. Райком ва бошланғич партия ташкилотлари маҳаллаларда ва уй-жой бошқармаларида оммавий-сиёсий ишларни мунтазам равишда олиб боришга интилмоқда. Райондаги 30 та маҳаллада лекторийлар ташкил этилди. Буларда пойтахтимизнинг таниқли олимлари, раҳбар партия ва совет ходимлари лекциялар ўқимоқдалар. Маҳаллаларда ўқилаётган лекциялар, савол-жавоб кечалари аҳолини жуда қизиқтирмоқда. Масалан, яқинда қурбон ҳайити куни «Фан ва дин» деган темада ўтказилган савол-жавоб кечасида 600 қария қатнашди.

Шаҳар комсомол комитетининг секретари Н. Барков маданият университетлари ишига етарлича эътибор берилмаётганини айтди. Бу университетларнинг баъзиларида ўтказилаётган лекцияларнинг тематикаси талабга тўла жавоб бермайди. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамият шаҳар бўлимининг лекторлари ўқиётган баъзи лекциялар абстракт характерга эга, уларда ёшларни қизиқтирадиган муҳим масалалар юзаки ёритилади. Ёзувчилар, композиторлар, артистлар маданият университетларига ёрдам бермаётирлар.

Шаҳар ижроия комитети маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Х. Донская театр ижодий коллективлари ва айниқса кўпгина тажрибали артистлар клубларда, корхоналарда бадиий ҳаваскорликни ривожлантириш ва тўгараклар ишини яхшилашга ёрдам бермаётганликларини айтди.

Пленумда раҳбар ходимларнинг оммавий-сиёсий ишларидаги иштирокини кучайтириш тўғрисида ҳам гап бўлди. Кўпгина раҳбар ходимлар аҳоли ўртасида докладлар билан чиқиб турмайдилар. Ремонт-механика заводининг директори Бабицкий, «Водоканал» трестининг бошқарувчиси Хўжаев, СоюзНИХИ директори Маннонов ўртоқлар бунга мисол бўла оладилар.

Илмий-атеистик пропагандани ҳамда ёшлар орасида ғоявий-тарбиявий ишларни кучайтиришнинг катта аҳамиятга эга эканлиги кўп нотиқларнинг сўзларида таъкидланди.

САГУ ректори ўртоқ О. Содиқов шаҳар олий ўқув юртлари ўртасида студент ёшларни сиёсий жиҳатдан тарбиялаш соҳасидаги тажрибаларни ўртоқлашиб туриш зарур эканлиги ҳақида гапирди.

Пленумда оммавий-сиёсий ишларга раҳбарлик қилишда шаҳар партия комитети йўл қўяётган камчиликлар очиб ташланди. Шаҳарком, унинг пропаганда ва агитация бўлими сиёсий агитацияни яхшилаш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларнинг қандай бажарилаётганлигини етарлича контроль қилиб бормаётирлар, бошланган ишни ҳамиша ҳам охирига етказаётганлари йўқ.

Пленумда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари С. М. Веселов нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

РЕПОРТАЖ

Бугун Тюпко даласида

Таниш далалар. Кенг пахтазорларни оралаб бормоқдамиз. Бундан икки ҳафта илгари шу ердан ўтиб, далаларни айланганимизда, ғўзалар ёппасига шонага кирганлигини кўриб қувонган, Тюпко бригадаси аъзоларининг меҳнат завқига қойил қолган эдик. Шу қисқа вақт ичида азаматлар даланинг ҳуснини янада ўзгартириб юборишибди: гул кўрсатмаган ғўза онда-сонда кўринади. Яшил квадратлар шабада эпкинида чайқалиб турибди. Синчиклаб кўздан кечирдик. Кўчатлар нормал, эгат орасида биронта ҳам бегона ўт кўринмайди. икки томонлама культивация ўрнига қўйиб ўтказилганлиги учун ғўза яйраб ўсмоқда.

Ҳар галгидек бу гал ҳам Тюпко бригадаси аъзоларини иш билан қизғин шуғулланаётган бир пайтда учратдик. Акром Усмонов билан Афанасий Толочко агрегатларини дадиллик билан бошқариб, бири узунасига, бири кўндалангига культивация қилмоқда. Культиваторнинг ўткир тишлари тупроқни чуқур ва упадек юмшатиб кетаётир. Иш шу қадар сифатли бажарилаяпти, гўё культивациядан кейин ғўзалар гуркираб ўсиб кетаётгандек туюлади. Моҳир механизаторларнинг ишини завқ билан кузатиб турардик. Шу пайт чап томондаги картадан биз томонга бригадир Тюпко етиб келди.

— Кечирасиз, озроқ вақтингизни олиб, ҳозирги ишларингиз тўғрисида суҳбатлашмоқчимиз, — дедик.

— Ҳечқиси йўқ, — деди Тюпко биз билан кўришар экан.

Ҳозир мен ишимни атайлаб тўхтатиб, шахсан далаларни, ишнинг сифатини кўздан кечириб юрибман. Менга ҳамроҳ бўлишларингиз мумкин.

Валентин Тюпко шу сўзларни айтар экан, ҳозиргина Акром Усмонов культивация қилиб кетган ерларни синчиклаб текширди.

— Бу азаматлар билан ҳар қанча ҳосил етиштирсак арзийди, — деди у, — бир туп ғўзани кўрсатиб, ундаги гулларини кўздан кечирар экан,—техниканинг кучи беқиёс, уни яхши бошқарган деҳқон албатта мақсадига эришади.

Тюпконинг сўзлари муболаға эмас. Беш азамат бир юз йигирма беш гектар майдонда мўл ҳосил етиштираётганлиги кўриниб турибди. Биз Тюпко билан биргаликда бригаданинг нариги томондаги картасига бордик. Бу ерда Амет Ёқубов ғўзага енгил шланглар орқали сув қўймоқда эди.

— Бу ерларнинг сизот суви юза, ҳозир тўртинчи сув қўймоқдамиз, — тушунтирди Тюпко, — шундай ердан бизда 29 гектар бор. Ҳозир сув қўйишда ниҳоятда эҳтиёт бўлиш керак. озроқ кечикиб суғорилса, ёки вақтидан ўтказиб юборилса борми, барча гулларини тўкиб юборади. Шунинг учун ҳам биз унга катта аҳамият бермоқдамиз...

Ўрта Осиё машина синаш станциясининг моҳир механизатори Валентин Тюпко бригадаси аъзоларининг ишидан ҳар қанча ўрнак олса арзийди. Вақтида культивация қилинаётган, озиқлантирилаётган, қондириб суғорилаётган ғўзалар ҳосилдор бўлиб ривожланмоқда.

Тюпкочилар мумкин қадар оз меҳнат сарф қилиб, мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу ерда бирон ишни бажаришдан олдин пухта ўйлаб кўрилади.

— Ўтган йили об-ҳаво бирмунча ноқулай келди, қайта чигит экдик, — дейди Тюпко. — Етиштирган ҳосилимизга мўлжалдагидан анча ортиқ меҳнат сарф қилган эдик. Бу йилги аҳдимиз бошқача. Ҳар гектар ердан олинадиган пахтага камида 20 одам куни сарфлашни планлаштирганмиз.

Суриштириб билдик, Тюпко бригадаси аъзолари ана шу мақсад йўлида ҳаракат қилиб, жуда яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Ҳозиргача ҳар гектар ерга — ерни текислаш, экишга тайёрлаш, экиш, озиқлантириш, икки марта культивация ўтказиш, далаларни бегона ўтлардан тозалаш сингари ишларни бажариш учун тўрт одам куни сарфланибди. Меҳнатсевар коллектив агар иш суръатини бундан буён ҳам бўшаштирмаса, янада яхши натижаларга эришиш мумкинлиги кўриниб турибди.

Н. РИХСИЕВ.

Суратларда: 1. Бригаданинг механизаторлари (чапдан ўнгга) Акром Усмонов, Айдар Ёқубов, Валентин Тюпко, Амет Ёқубов, Афанасий Толочко. 2. Валентин Тюпко (чапдан) ва Амет Ёқубов ўртоқлар ғўзанинг гулини кўздан кечирмоқдалар. 3. Тюпко бригадасида ғўзани культивация қилиш пайти.

Р. Шамсутдинов ва **В. Кожевников** фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ғўзани кўндалангига культивация қилиш топшириғини сўзсиз бажариш учун курашайлик!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Ғўза қониб сув ичсин

Саратон қуёши далаларни қиздирмоқда. Қуёшдан нур эмиб ердан нам олаётган ғўзалар ёппасига гуллаб, кундан-кунга ҳосил шохларини кўпайтирмоқда. Деҳқоннинг ҳаётида янада масъулиятли, ҳосил тақдири ҳал қилинадиган кунлар етиб келди. Эндиликда суғориш, культивация ишларини ғоят эҳтиётлик билан бир-бирига боғлаб олиб бориш ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиб қолди. Ғўза суғорилгандан сўнг ер оқариб кетмасдан дарров культивация ўтказилса, ҳар икки ишнинг ҳам қиммати ортади.

Бу йил ғўзага сув қўйишни ғоят эҳтиётлик билан ўтказиш шунинг учун ҳам зарурки, ўсимлик эрта муддатларда озиқлантирилмоқда. Бундай ерларда сувчи масъулиятсизликка йўл қўйса, бостириб суғорса, у ҳолда сув эрта муддатларда берилган ўғитни ўзи билан бирга ювиб кетади. Деҳқон эрта озиқлантиришдан кутган мақсадига эриша олмайди. Шунинг учун ҳам сувчилик касбига тажрибали кишиларни қўйиш, ғўзага эгат орқали, жилдиратиб, ғоят эҳтиётлик билан сув қўйиш лозим.

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг аъзоси Мирмаҳмуд Сулаймонов ана шундай сувчилардан ҳисобланади. У аъзо бўлган бригаданинг ерлари асосан паст-баландликдан иборат. Мирмаҳмуд ака бу ерларнинг шароитини яхши ўрганганлиги туфайли ҳам сув қўйишда ҳеч бир қийналмайди. Қиялик ерларга ҳам усталик билан сув тараб, ҳамма майдондаги ғўзаларнинг бир текисда сув ичишини таъминлайди.

Сирдарё районидаги Ленин номли колхозning ўртоқ А. Назирқулов бошлиқ бригадаси сувчилари Салимжон Каримов, Облоқул Мирзаев ўртоқлар ҳам ўз ишининг усталари ҳисобланадилар. Улар ғўзаларни тунда қондириб суғормоқдалар. Колхоз правлениеси уларнинг унумли ишлаши учун барча шароитларни яратиб берган.

Ленин кўпчилик жойларда ғўзани саратон сувига қондириб сифатли суғоришга аҳамият берилмаётир. Бўка, Пискент районларидаги баъзи бир колхозларда тунда ишловчи сувчилар тош фонарлар билан таъминланмаганишининг сифати устидан контроллик қилиб турилмайди.

Колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари масъулиятли кунлар бошланганлигини тўла ҳис қилишлари, сувчиларга ҳар тарафлама шароит яратиб бериб, улар ишининг сифатли бажарилишини таъминлашлари керак.

„УРТЎҚМОҚ" ГУЛИСТОН РАЙОНИДА

Пахта териш машиналари тилга кирсайди...

«Уртўқмоқ» йўл юриб, йўл юрса ҳам мўл юриб, ниҳоят Мирзачўл деб аталмиш жойга етиб келди. Аммо чўлдан нишона топмади. Бу ерларнинг ўзи ҳам, номи ҳам ўзгариб, гулистонга айланиб кетибди. Олтин қуёшдан нур эмган яшил ғўзалар шоналардан исирға тақиб қалбга завқ бағишлайди. Далаларда миришкор пахтакорлар, чўл лочини деб аталса арзигудек механизаторлар, шер изидан бораётган азамат шерлар меҳнат қилмоқда. «Уртўқмоқ» қалби завқларга тўлиб шоир каби илҳомланган ҳолда бораркан, икки мисра шеър тўқиб юбормоқчи ҳам эди, лекин Гулистон район утильсирьёси олдига келиб ҳайрон бўлиб тўхтаб қолди. Катта майдонда темир-терсаклар, машиналарнинг турли қисмлари, уйилиб ётарди. Нарироқда бир одам икки қўллаб бошини қашлаб ўтирибди.

— Сиз «Утильсирьё»нинг директоримисиз? — сўради «Уртўқмоқ».

Н. Меламед чизган расм.

— Сиз утильсирьёнинг директори бўласизми? — сўради «Уртўқмоқ». Ҳалиги одам ўрнимдан турсам тагимдаги ғилдирак ғилдираб кетади, деб ўйлади шекилли:

— Нима? — деди қўзғалмасдан.

— Утильсирьёнинг директори бўласизми деяпман?

— Оғзингизга қараб гапиринг. Бу РТС бўлади. Ўзингиз ким бўласиз?

— Мен «Уртўқмоқ» бўламан.

Ҳалиги одам сакраб ўрнидан туриб кетди.

— Хуш кўрдик, хуш келибсиз,— деди у мулойимлик билан.

— Темирларни пойлаб ўтирибсизми?

— Йўғ-е, ишни нимадан бошласам экан деб ўйлаб ўтирибман.

Шундан сўнг танишиш бошланди. Ўтирган киши РТСнинг бош инженери Чернобай экан. Суҳбат давомида Чернобай очилиб кетиб, дилида нимаики бўлса ҳаммасини биринкетин сўзлаб берди.

— Бизнинг РТС зонасида 2,5 минг гектар ернинг пахтаси машина билан териб олиниши керак. Унга 64 та машина керак. Шундан 44 таси колхозларда, 3 таси РТС нинг ўзида қантарилган отдек тек турибди. Ремонтдан чиқарилгани йўқ. Ҳаммаси бўлиб 17 та машина етишмайди. Биз брак қилинган 38 та машинани бузиб, ана шу 17 машинани тикламоқчимиз. Қани юринг. Энди идорамизга ҳам бир кириб кетинг,— дея таклиф қилди Чернобай ниҳоят.

«Уртўқмоқ» эътироз билдирмади. Мана, партия ташкилотининг хонаси. Деворда турли планлар, графиклар осилган, стол устида уюм-уюм қоғозлар, қарорлар.

— Ана шу киши парторг ўртоқ Шаров бўладилар, — дея таништирди инженер.

Хонада ҳеч ким кўринмас эди.

— Қайси киши? — ҳайрон бўлди «Уртўқмоқ».

— Кўрмаяпсизми? — Чернобай қоғозлар орасидан боши сал кўриниб турган кишига ишора қилди.

— Салом ўртоқ Шаров! — дея қўл чўзди «Уртўқмоқ».

Шаров аввал хузур қилиб эснади, сўнгра бир-икки бор тушкириб олгач:

— Кеча калаванинг учини йўқотиб қўйган эдим, ўйлай-ўйлай энди галавамни ҳам йўқотиб қўяй деяпман, — деди.

Шу пайт «Уртўқмоқ»нинг кўзи девордаги графикка тушиб қолди. Графикда кўрсатилишича, май ойида 13 та, июнь ойида 15 та пахта териш машинаси колхозлардан келтирилиб, ремонтдан чиқарилиши керак экан.

— Ҳозир нечта келтирдиларингиз? — сўради «Уртўқмоқ».

— Еттита, — шошилиб деди Шаров.

— Олтита денг, — дея тузатди уни инженер.

Кутилмаганда хонага директор Назаров кириб келди.

— Саккизта, — деб қўйди салмоқли овоз билан.

— Саккизта, саккизта экан, — дейишди бирданига Шаров билан Чернобай.

— Товба! — деб қўйди «Уртўқмоқ» ўзига-ўзи.

Графикнинг бажарилишини чидаб бўлмас даражада орқага судраган ва ҳисобидан адашиб қолган бу раҳбарларга «Уртўқмоқ» икки оғиз ширин сўз айтиб қўймоқчи бўлиб:

— Қолган ишга қор ёғор, — дея сўз бошлаган эди, Шаров:

— Кечирасиз, Мирзачўлда ёзда қор ёғмайди, — дея гапни кесиб қўйди.

Бир нафасдан сўнг директор Назаров ташқарига чиқиб кетди. Хонага жимлик чўмди. Чернобай ишни нимадан бошласам экан дея ўйга толиб, яна бошини қаший бошлади. Шаров бўлса, қоғозлар орқасига беркиниб, тинчгина мудрай бошлади. Шу пайт Назаров яна кириб қичқира бошлади.

— Бу одамларга ким бош бўлади, қаранг ҳаммаси сарсон бўлиб юрибди, — деди яна директор бўғилиб.

Шаров билан Чернобай ўқдек отилиб ташқарига чиқишди. Ташқарида ҳеч ким йўқ эди.

— Қани одамлар? — ҳайрон бўлиб сўрашди икковлари — кимга бош бўлайлик?

— Кетиб қолишгандир-да, — деди Назаров чайналиб.

Директор ўз кабинетига кириб кетгач, Шаров билан Чернобай ўртасида ярим соатга мўлжалланган даханаки жанг бошланди.

— Қўйинг-е, — дер эди парторг қўл силтаб.

— Э ўзингиз қўйинг-е, дер эди инженер. «Уртўқмоқ» «булар ишсиз ўтириб, зерикканлари учун эрмак бўлар дея жанжаллашаётган бўлишса керак», деб ўйлади.

Маълум бўлишича, директор пахта териш машинасини ремонт қилишда неча киши қатнашиши зарурлигини, колхозлардан келиши керак бўлган кишиларнинг ярми келмаганлигини, механизация мактабидан ажратилган 30 киши нима сабабдан келмай қолганлигини билмас экан.

— Қандай запас қисмлар етишмайди? — сўради «Уртўқмоқ».

Директор ўн панжасини юзига тутиб, ўйланиб кетди. Савол жавобсиз қолди.

— РТС 17 машинани тиклаши керак экан. Қанчаси тайёр бўлди?

Битта ҳам машина тайёр бўлмаган эди. Шунинг учун директор нима деярини билмай:

— Бугун кун жуда исиб кетибдими? — деди ва юзини рўмолча билан арта бошлади.

«Уртўқмоқ» ишчилар билан танишиб ҳол-аҳвол сўрашиш мақсадида ўртоқ Б. Сушин бошлиқ ремонтчилар бригадаси ишлаб турган жойга борди. Ишчилар тизза баравар келадиган тупроққа тушиб йўқолган машинанинг алла қандай қисмини ахтаришар, лекин топа олмай хуноб бўлмоқда эдилар. Сушин «Уртўқмоқ»ни кўриши билан:

— Тўртта тахта топиб беришса нима қилар экан? — дея куйинз бошлади.—Бу туришда деталь эмас машинанинг ўзини ҳам йўқотиб қўйиш ҳеч гап эмас.

Гап устига қалин папка қўлтиқлаб, худди катта аудиторияга дарсга кираётган муаллимдек салобатли қадам ташлаб РТСнинг бош инспектори А. Кровосенко келиб қолди.

— Папкангиздаги нима? — қизиқиб сўради «Уртўқмоқ».

—Аттестат — мағрур жавоб қайтарди Кровосенко.

Маълум бўлишича, РТС зонасида 64 механик-ҳайдовчи тайёрланиши керак экан. Улардан 20 таси ҳали ҳатто аниқланмабди ҳам. Ана шундай механиклар чақирилиб Назаров, Чернобай ва Кровосенколар иштирокида аттестациядан ўтказилиши керак экан. Лекин уларнинг ҳозиргача боши бошига қовишмаяпти экан.

Агар пахта териш машиналари тилга кирсайди, Гулистон РТСидаги беғам, камҳафсала раҳбарларга айтадиган гапини роса боплаб айтарди.

— Гулистон РТСи раҳбарлари машинага шундай муносабатда бўлгандан кейин колхоз раҳбарларидангина қилмаса ҳам бўларкан, тағин мен антимеханизаторларни қидириб юрибман, деди «Уртўқмоқ» ўз-ўзига.

Кейин «Уртўқмоқ» бошқа районга жўнаб қолди.

Б. ХАЛИЛОВ.

РЕДАКЦИЯГА ЖАВОБ ҚИЛАДИЛАР

„Бўлди қизиқ ҳангомалар"

Газетамизнинг шу йил 21- июнь сонида «Уртўқмоқ» Бўка район далаларида» рубрикаси остида юқоридаги сарлавҳа билан босилган танқидий материалда район колхозларида пахта қатор ораларини ишлашда жиддий хато ва камчиликларга йўл қўйилаётгани, колхозчилар ўртасида сиёсий-оммавий ишларнинг бўшашиб кетгани тўғрисида ёзилган эди.

Район партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Ражабовнинг редакцияга маълум қилишича материалда келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланган. Материал район партия комитетининг кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилиниб, ғўза парваришида йўл қўйилган хато ва камчиликларни бартараф қилиш ҳамда колхозчилар ўртасида сиёсий-оммавий ва маданий оқартув ишларини йўлга қўйиш юзасидан амалий тадбирлар кўрилган.

Барча қолоқ колхозларга конкрет амалий ёрдам кўрсатиш учун район партия комитетининг бюро аъзолари ва райком аъзолари бириктиб қўйилган.

Район партия комитетининг қарори барча колхоз ва совхозларда ҳамда РТСда муҳокама қилинади.

Техника тараққиёти учун курашнинг байроқдорлари

Бугун В. И. Ленин имзо чеккан ихтирочилик ҳақидаги биринчи Совет декретига 40 йил тўлди

☆

Янгилик изловчилар

Олмалиқдаги Олтин топган комбинатининг Қалмақир конида автомобиль транспорти баъзан етишмай қолиши сабабли экскаваторлар бекор туриб қоларди. Бу нарса бутун коллективни ўйлантириб қўйди. Кўп қатори портлатиш ишларининг бошлиғи В. Абрам-Аронович ва ер ости ишларини ташкил этувчи В. Важдаев ўртоқлар ҳам ана шу масала устида ўйлай бошладилар. Улар маъдан ташиш маршрутини пухта ўрганиш натижасида бу ишни янгича ташкил этиш ҳақида ўз таклифларини киритдилар. Натижа кутгандан ҳам яхши бўлиб чиқди. Кондан то маъдан тўкиладиган ергача бўлган маршрут 3 километр қисқартирилди. Оқибатда автомобиль транспортининг обороти тезлаштирилиб, конда ишлаётган экскаваторларнинг иш унуми ошди. Биргина шу таклифнинг ўзи йилига 783 минг сўмлик маблағни тежаб қолиш имконини берди.

Комбинатда янгилик изловчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Рационализатор ва ихтирочиларга яхши шароит яратиб берилганлиги туфайли улардан тушаётган таклифлар ҳам тобора кўпаймоқда.

М. МАЪРУПОВА.

* * *

«Ташавтомаш» заводи коллективи ўртасида ҳам янгилик изловчилар сафи кенгаймоқда. Кўп қатори запас қисмлар цехининг ишчиси Нурмамат Омонов ҳам ишлаб чиқариш процессларини такомиллаштириш ишига ўз ҳиссасини қўшиб келмоқда. Шу кунларда у токарлик станогини энг мураккаб деталларни ҳам ишлашга мослаштираётир. Суратда: Н. Омонов иш устида.

М. Нурииддинов фотоси.

* * *

Комплекс бригада тузилди

Тошкентдаги асбобсозлик заводининг рационализатор ва ихтирочилар коллективи баракали ижод қилмоқда. Янгилик изловчилар ишлаб чиқаришнинг кўп меҳнат талаб қиладиган процессларини механизациялаш, техника хавфсизлигини яхшилаш, маҳсулот таннархини камайтиришга қаратилган жуда кўп таклифлар билан чиқмоқдалар.

Токарь Тўлқин Умаров, коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган бригада бошлиғи Николай Чайкинлар шулар жумласидандир.

Корхонада рационализаторлар ҳаракатини янада кенгайтириш мақсадида яқинда ихтирочилик масалалари билан шуғулланувчи комплекс бригада тузилди. Бу бригадага инженер-техник ходимлар билан бирга ишлаб чиқариш новаторлари ҳам кирдилар.

Комплекс бригада аъзолари етти йилликда корхона коллективи олдида турган катта вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш ишига ҳисса қўшиш юзасидан конкрет мажбуриятлар олиб, шу асосда ишламоқдалар.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
асбобсозлик заводининг токари.

Ижодий ташаббускорликни янада авж олдирайлик

1919 йилнинг июнь ойи... Мамлакатимизда гражданлар уруши ва ҳарбий интервенция тобора кучайиб бораётган бир вақтда Владимир Ильич Ленин ихтирочилик ҳақидаги биринчи совет декретига имзо чекди. Улуғ доҳи қўл қўйган ихтирочилик ҳақидаги биринчи совет декрети мамлакатимизда оммавий ихтирочилик ва рационализаторликни ривожлантиришда катта роль ўйнади.

Катта эътибор ва ғамхўрлик билан қуршаб олинган ихтирочи ва рационализаторларимиз ҳар йили минглаб таклифларни киритмоқдалар. Буларни амалга ошириш эса, давлатнинг миллиардлаб маблағини тежаб қолиш имконини бераётир, техника тараққиётини тезлаштирмоқда. 1919 йилдан бошлаб 1958 йилгача бўлган давр ичида 36 миллионга яқин рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари тушди. Бу ватанпарварлик ҳаракатида миллионлаб совет кишилари иштирок этди ва этмоқда. Совет олимлари, инженерлари ва новаторлари кўпгина муҳим техника проблемаларини ҳал қилдилар.

Областимиздаги илмий муассасаларнинг ходимлари, корхона ва қурилиш ташкилотларида меҳнат қилаётган олимларимиз, ишлаб чиқариш новаторлари техникани тараққий эттириш ишига муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Айниқса Чирчиқ дарёсидаги гидроэлектростанциялар каскади рационализаторлари ва ихтирочиларининг фаолияти диққатга сазовордир. Каскад коллективи Совет Иттифоқида биринчи бўлиб, мой насосларининг тўхтаб-тўхтаб ишлашини амалга оширди. Бунга новаторлар катта ҳисса қўшдилар. Янги усулнинг жорий қилиниши туфайли мой насосларининг ишлаши учун сарфланадиган электр қуввати бир неча баравар камайди. Ҳозирги вақтда бу усул барча гидроэлектростанцияларда жорий қилинди. Бундай агрегатларни тайёрлайдиган Ленинград металл заводи каскад коллективининг таклифи асосида мой насослари конструкциясига анчагина ўзгартишлар киритди.

«Ташсельмаш», Чирчиқ электр кимё комбинати, «Чирчиксельмаш», Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳам рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати тобора ривожланмоқда.

Кейинги йилларда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини кенгайтириш юзасидан бир қанча муҳим тадбирлар амалга оширилди. Рационализатор ва ихтирочиларнинг Бутуниттифоқ жамияти ташкил этилди. СССР Министрлар Совети ҳузурида ихтирочилик масалалари билан шуғулланувчи махсус комитет таъсис этилди.

КПСС XXI съезди мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантиришнинг етти йилликка мўлжалланган катта программасини чизиб берди. Бу эса новаторларимиз зиммасига катта вазифалар юклайди.

М. МУҲАМЕДОВА,
рационализатор ва ихтирочилар Бутуниттифоқ жамияти Ўзбекистон Советининг масъул секретари.

Шаҳар меҳнаткашларининг маданият университети

Шаҳар меҳнаткашларининг талабига мувофиқ Янгийўлда Маданият университети ташкил этилди. Университетда адабиёт ва санъат факультетлари бўлади. Машғулотлар программаси ўн ойга мўлжалланган. Шаҳардаги область театрининг бош режиссёри Қўлдошев ва музика мактабининг директори Козлов ўртоқлар университет фаолиятига раҳбарлик қиладилар.

Белгиланган программага мувофиқ университет тингловчиларига КПСС XXI съездида маданият ва фанни ривожлантириш юзасидан белгиланган тадбирлари, санъатнинг тарбиявий аҳамияти, СССР халқлари адабиётининг ривожланиши, ҳозирги замон совет поэзияси, совет адабиётида совет кишисининг бразн, тасвирий санъатнинг жанр ва турлари ҳамда бошқа темаларда лекциялар ўқилади.

Университетни тамомлаган кишиларга махсус гувоҳнома берилади.

А. ҚУРУМБОЕВА.

Янги босмахона

Тошкентдаги Охунбобоев номли республика медицина билим юрти ёнида Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли медицина нашриёти учун янги босмахона биноси қурилиб, ишга туширилди. Босмахонани қуришда медицина билим юртининг ўқитувчи ва студентлари актив иштирок этдилар.

Ўқитувчилардан Болтаев, Маҳмудов, студентлардан Қодиров, Қурбоналиев, Мўминов, Наимов, Бозоров, Эргашев ва бошқалар астойдил меҳнат қилиб, кўпчиликка намуна бўлдилар. Янги босмахонада медицинага доир адабиётлар нашр қилинади. Босмахона зарур асбобускуналар ва мутахассис ходимлар билан мукаммал таъминланди.

Қ. ТОШБОЕВ.

Харидорларга қулайлик

Тошкент марказий универмаги дирекцияси катта габаридли буюмларни харидорлар уйига элтиб бериш учун махсус машиналар ажратди. Бунинг учун универмаг ёки унинг филиалига заказ бериш кифоя. Белгиланган машина юкингизни уйга элтиб беради. Ҳар бир километр учун икки сўм ҳақ олинади.

Универмаг маъмуриятининг бу тадбири харидорларга катта қулайлик туғдирмоқда. Шаҳардаги бошқа катта магазинларда ҳам шу иш амалга оширилса жуда яхши бўларди.

М. НИЁЗОВ.

Чет элларда

Ф. Р. Козлов Нью-Йоркка келди

НЬЮ-ЙОРК, 28 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, РСФСР Госпланининг раиси В. Н. Новиков, СССР Ташқи ишлар министрлигининг коллегия аъзоси А. А. Солдатов ва бошқалар бугун Нью-Йорк вақти билан соат 11-11 минутда, Москва вақти билан соат 18-11 минутда «ТУ-114» самолетида Нью-Йоркка келдилар. Москвадан Нью-Йорккача 11 соат 6 минут ичида ерга қўнмасдан учиб келган бу совет самолетида СССР Авиация саноати бош конструктори А. Н. Туполев ва бош конструктор ўринбосари А. А. Архангельскийлар ҳам Нью-Йоркка келдилар.

Нью-Йоркдаги Айдлуайлд аэропортида ўртоқ Ф. Р. Козловни ва совет расмий кишиларини СССР нинг АҚШ даги элчиси М. А. Меньшиков, СССР нинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакили вазифасини бажарувчи Г. П. Аркадьев, социалистик мамлакатларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакиллари кутиб олдилар. Ўртоқ Ф. Р. Козловни ва унинг ҳамроҳларини Нью-Йорк мэрининг вакиллари Паттерсон ва О. Брайен, АҚШ президентининг маданий алоқалар бўйича маслаҳатчиси Р. Даулинг, давлат департаментининг вакили Максуини ва бошқалар ҳам кутиб олдилар.

Нью-Йорк шаҳри мэрининг вакили Паттерсон Ф. Р. Козловга мурожаат қилиб, бундай деди:

«Мен Сизни Нью-Йорк шаҳри номидан табриклайман. Сизнинг бу ердаги Совет виставкасининг очилишига келишингиз ҳамда вице-президент Никсон ва унинг ҳамроҳларининг Москвада очиладиган Америка виставкасига боришлари савдо-сотиқ ёрдами билан тинчлик ишига хизмат қилади. Мен Сиз жаноб олийларига ўз ишингизда муваффақият тилайман».

Ўртоқ Ф. Р. Козлов аэродромда қуйидагиларни айтди:

Биз ҳозиргина «ТУ-114» совет турбо-лайнерида Совет Иттифоқи пойтахти Москвадан Нью-Йоркка учиб келдик. Ерга қўнмасдан бундай учиш тарихда мисли кўрилмаган эди. Бундан атиги 11 соат аввал биз ўз юртимизда эдик, эндиликда эса қуёш ўз суткалик йўлининг ярмисини ҳам босиб ўтишга улгурмасдан, сизларни хурсандлик билан табриклаш имкониятига эгамиз. Техниканинг ҳозирги аҳволида, Ер шарининг турли ярим шарларида жойлашган мамлакатларимиз ўртасидаги масофа худди камайиб қолгандек туйилади ва ўзаро учрашувлар учун имкониятлар ҳам кенгайди.

Мен Сизнинг шаҳрингизга келиш, сизнинг ажойиб мамлакатингизни кўриш имкониятига эга бўлганлигимга хурсандман. Мен бу ерга СССР ҳукуматининг топширигига мувофиқ, эртага «Колизей»даги совет виставкасини очиш учун келдим. Биз Нью-Йоркдаги Совет виставкаси ҳам, бир ойдан кейин Москвада очиладиган Америка виставкаси ҳам халқларимиз ўртасидаги ҳамжиҳатликнинг яхшиланишига, Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасида дўстона муносабатларнинг ривожланишига, ва бинобарин, бутун дунёда тинчликнинг мустаҳкамланишига ёрдам беради, деб ишонамиз. Мен «Колизей»да очиладиган Совет виставкаси америкаликларга совет халқининг ҳаёти ҳамда иқтисодий ва маданий тараққиёт соҳасидаги муваффақиятлари тўғрисида тўғри тасаввур ҳосил қилишга ёрдам беради, деб умид этаман.

Бизлар сизнинг мамлакатингизда бўлган вақтимизда Нью-Йорк билан танишмоқчимиз, Қўшма Штатларнинг бошқа баъзи шаҳарларида бўлмоқчимиз ва саноат корхоналарини бориб кўрмоқчимиз, шунингдек америкаликларнинг ҳаёти билан танишмоқчимиз.

Нью-Йорк аҳолисига ва бутун америка халқига шахсан ўз номимдан ва бутун совет халқи номидан энг яхши тилаклар ва самимий салом топширишимга рухсат этгайсиз.

ОБ-ҲАВО МАЪЛУМОТИ

Кеча Тошкент шаҳри ва Тошкент областида ҳаво очиқ бўлди. Кундуз соат 12 да Тошкентда 34 даража, областда 34-36 даража иссиқ бўлди.

Бугун Тошкентда ва Тошкент областида ҳавода булут кўпаяди. Кечга бориб момақалдироқ бўлиши мумкин. Пойтахтимизда кундузи 32-37 даража, областда 34-36 даража иссиқ бўлади.

ФРАНЦИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XV СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

ПАРИЖ, 29 июнь. (ТАСС). Франция Коммунистик партиясининг XV съезди кеча ўз ишини тамомлади. Съезд охирги мажлисида Марказий Комитетнинг бош секретари Морис Торез тақдим этган Марказий Комитет докладини маъқуллайдиган резолюцияни бир овоздан қабул қилди.

Съезд Франция Коммунистик партияси Марказий Комитети тезисларининг лойиҳасига киритилган тузатиш ва таклифларни қараб чиққан сиёсий комиссиянинг иши ҳақидаги докладни маъқуллади ҳамда тезисларни тасдиқлади.

Шу билан умумий дискуссия тамом бўлди.

Сўнгра француз халқига мурожаат бир овоздан маъқулланди.

Съезд Марказий Комитетни ва Молия контроли марказий комиссиясини сайлади. Комиссия раислигига Жорж Марран сайланди.

Янгидан сайланган Марказий Комитет ўз мажлисида Сиёсий бюрони сайлади. Сиёсий бюроси составида: Морис Торез, Франсуа Бийу, Лоран Казанова, Жак Дюкло, Этьен Фажон, Леон Фейкс, Бенуа Фрашон, Жорж Фришманн, Раймон Гюйо, Леон Мовэ, Вальдек Роше, Марсель Сервэн, Жаннетта Вермерш бор. Сиёсий бюро аъзолигига кандидат қилиб Гюстав Ансар, Роже Гароди, Жорж Сеги, Жорж Маршелар сайланди.

Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари қилиб яна Морис Торез, Марказий Комитет секретарлари қилиб Жак Дюкло, Вальдек Роше, Марсель Сервэн, Лео Фигер ва Гастон Плисонье сайландилар.

Шу билан съезд ўз ишини тамомлади.

ИНДОНЕЗИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ СУКАРНО ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАНДИ

ХАНОЙ, 27 июнь. (ТАСС). Бугун кечқурун Вьетнам Демократик Республикаси президентининг резиденциясида Индонезия Республикасининг президенти доктор Сукарнога Биринчи даражали қаршилик кўрсатиш ҳаракати орденини топшириш маросими бўлди. Президент Сукарнони Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Мин мукофотлади.

Бизнинг мамлакатимизда, деди Хо Ши Мин, мамлакатнинг миллий мустақиллиги учун мустамлакачи золимларга қарши олиб борилган оғир ва узоқ давом этган урушда ғалаба қилиш ишига катта ҳисса қўшган киши ана шу орден билан мукофотланади.

Президент Сукарно юксак мукофот учун чин кўнгилдан ташаккур билдирди.

Редактор ўринбосари: М. ҚОРИЕВ.

Телевизор экранида

30 ИЮНДА

19.30. Ўқувчилар учун «Ёш дружиначилар» деган эшиттириш.

19.50. Сўнгги ахборот.

20.05. «Совет Ўзбекистони хотин-қизлари» телевизион журналининг 5-сони.

20.45. «Қаслар ва нулбалар» деган бадиий фильмнинг иккинчи серияси. Бу фильмни 16 ёшга тўлмаган болаларнинг кўриши тавсия этилмайди.

20.25. Радио эшиттириш ва телевидение комитети солистлари ва халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти.

Тошкентнинг томоша залларида

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— ёзги бинода: 1/VII да **Алишер Навоий.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/VII да янги спектакль **Паяцлар,** 1/VII да **Майсаранинг иши.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: 1/VII да **Фарғона ҳикояси.**

«РОДИНА» — эрталаб соат 10 да кенг экранли ҳужжатли фильм **Симферополь — Алушта — Севастополь,** кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Машенька.**

«ВАТАН», «СПУТНИК» — янги бадиий фильм **Улар бир бирларини билардилар.**

«ОКТЯБРЬ» — кеч соат 9-20 минутда **Иккаласи бир кварталдан,** кеч 11 да **Қутлуғ қон** (ўзбек тилида).

«ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «УДАРНИК» — **Машенька.**

«ФЕСТИВАЛЬ» — кеч соат 9-15 минутда **Машенька,** кеч 11 да **Тузалгани тўғри.**

КАФАНОВ номли — кеч соат 9 да **Тузалгани тўғри,** кеч 11 да **Машенька.**

Расков кўчаси, 9- уйда турувчи **Аҳмадбек Тўрабековнинг** шу уйда турувчи Ҳалима Тошпўлатовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район, 2- участка халқ судида кўрилади.

Измайльская кўча, 28- уй 1- квартирада турувчи **Иван Степанович Гриценконинг** Лабзак кўча, 112- уй, 1- корпус, 38- квартирада турувчи Мария Леонтьевна Гриценкодан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район, 2- участка халқ судида кўрилади.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
ТЕЗ КУНДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Б. Авезов ва **Т. Хўжаев** асари

ФУРҚАТ

4 пардали драма.

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Т. Хўжаев,** рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **Ҳ. Икромов.**

Коллектив бўлиб келиш учун 43-333, 41-551-телефон орқали заявкалар қабул қилинади.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА

Большой театр балети

НОМЛИ ЯНГИ РАНГЛИ ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ ЧИҚАРАДИ.

Режиссёр **Поуль Циннер** ва **Т. Р. Максвелл** раҳбарлигида кинога олинган.

Балетда: **Галина Уланова, Раиса Стручкова, Николай Фадеечев** ва Большой театрнинг балет артистлари қатнашади.

«РЭНК фильм Дистрибюторс Лимитед» фирмаси чиқарган.

Фильм Большой театр балетининг Англиядаги гастроли вақтида суратга олинган.

Совет ёшлари куни Тошкентда катта тантанага айланиб кетди. Шаҳар паркларида турли оммавий ўйинлар бўлди, ёш ҳаваскорлар қизиқарли программада концертлар кўрсатдилар. Хуллас ўтган дам олиш куни эртадан кечгача ҳамма ёқда қўшиқ ва музика садолари янграб турди. Суратда: М. Горький паркида ўтказилган шаҳар карнавали қатнашчилари.

Р. Альбеков ва **С. Нурмуҳамедов** фотоси.

МУХБИРИМИЗ БИЛАН СУҲБАТДА

Чехословакия саноати виставкаси

Чехословакия республикаси Европада саноати юксак тараққий этган мамлакатлардан ҳисобланади. Бу мамлакатнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари яратган турли машиналар ўзининг пишиқлиги, сифатлилиги ва фойдаланишга қулайлиги билан ажралиб туради. Шу сабабли ҳам Чехословакия саноати маҳсулотлари жаҳон бозорида яхши қадрланади. Пойтахтимизнинг Театр майдонида Чехословакия саноати виставкаси ташкил қилиниши ҳақидаги хабарни тошкентликлар ҳам мамнун бўлиб кутиб олдилар. Улар виставка экспонатларининг жойлаштирилиши, павильонларнинг тикланишини ҳар куни зўр қизиқиш билан кузатиб турдилар. Ниҳоят виставка тўла жиҳозланиб бўлди. Эртадан бошлаб пойтахт меҳнаткашлари муваффақият билан социализм қуришни тугаллаётган Чехословакия республикаси саноатининг маҳсулотлари намуналарини кўздан кечирадилар.

Мухбиримиз билан суҳбатда виставканинг директори **Станислав Нехватал** қуйидагиларни айтди:

— Виставкада мамлакатимиз саноати ишлаб чиқарган станоклар, насослар ва дизеллар намойиш қилинади. Минутига 1500, 3600 ва 5000 литр сув чиқарадиган насос установкаларини кўрсатамиз. Бу насослар суғориладиган деҳқончилик кенг тараққий этган Ўзбекистон учун жуда қизиқарли. «Наутили» маркали насос айниқса диққатга сазовордир. Бу установка 80 метргача чуқурликдан сувни тортиб чиқара олади. Шуни айтиш керакки, Чехословакия «Стройэкспорт»и яқин кунларда Ўзбекистонга ана шундай ускуналар етказиб беради. Республикангизга бир нечта сузувчи насос станциялари ҳам келтирилади.

«Дарлинг» маркали рўзғорда қўлланиладиган автоматик водокачка ҳам диққатга сазовордир. Бу водокачка кишиларни тоза қудуқ суви билан таъминлайди, айниқса у водопровод системаси бўлмаган жойларда кишиларга жуда қўл келади. Ҳеч кимнинг хизмати ва кузатиб туришига муҳтож бўлмаган бу бежирим установкадан шаҳарда ҳам, узоқ қишлоқларда ҳам бемалол фойдаланиш мумкин.

Дизель электростанциялари ҳам виставкада намойиш қилинади. Фойдаланиш учун жуда қулай бўлган бу агрегатлар ўзининг кучлилиги ва ёнилғини кам сарфлаши билан ажралиб туради. Бундан ташқари Чехословакия саноати ишлаб чиқарган токарлик, пармалаш, пардозлаш станокларини ҳам Тошкент меҳнаткашларига кўрсатамиз.

Серқуёш Ўзбекистон пойтахтининг аҳолиси Чехословакия саноати виставкасига зўр қизиқиш билан қарамоқда. Шаҳардаги айрим саноат корхоналарининг коллективлари бир неча кун илгариёқ виставкани келиб кўришга заявка бериб қўйдилар. Виставка ишлаб турган кунларда Чехословакия республикасида ишланган ҳужжатли ва техника кинофильмлари намойиш қилинади. Чехословакиядан келган мутахассислар саноатнинг турли соҳалари бўйича виставкани келиб кўрувчиларга лекциялар ўқийдилар.

Тошкентликлар бу экспонатларни кўздан кечириб бўлганларидан сўнг виставкани Қозоғистон пойтахти Олмаотага кўчирамиз.

Тошкентда очилаётган бу виставка чехословакия ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларининг янада мустаҳкамланишига хизмат қилади. Пойтахт меҳнаткашлари қалбини эса социализм мамлакати учун фахрланиш ҳисси билан тўлдиради.

Суратда: чехословакиялик техник-информатор Ярослав Штрупл (ўнгдан) ва насослар техниги Ярослав Глава Театр майдонига ўрнатилган «Ирипа — 15» маркасидаги кучли сув насосининг ишлашини текшириб кўрмоқдалар.

М. Комлев фотоси.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 290.40, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими—29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими— 34048, 132. Секретариат — 29040, 50 Эълонлар бўлими — 28142.

Р-05216. «Қизил Ўзбекистон» «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Нашр. Б-1624.